

Europeiska unionens officiella tidning

L 147

Svensk utgåva

Lagstiftning

femtionde årgången

8 juni 2007

Innehållsförteckning

II Rättsakter som antagits i enlighet med EG- och Euratomfördragen och vars offentliggörande inte är obligatoriskt

BESLUT

Kommissionen

2007/374/EG:

- ★ **Kommissionens beslut av den 24 januari 2007 om det statliga stöd C 52/2005 (ex NN 88/2005, ex CP 101/2004) som Republiken Italien har genomfört i form av bidrag för köp av digitala dekodrar** [delgivet med nr K(2006) 6634] ⁽¹⁾ 1

2007/375/EG:

- ★ **Kommissionens beslut av den 7 februari 2007 om den befrielse från punktskatt som Frankrike, Irland och Italien tillämpar för mineraloljor som används som bränsle vid framställning av aluminiumoxid i Gardanne, i Shannon-regionen och på Sardinien (C 78/2001 (ex NN 22/01), C 79/2001 (ex NN 23/01), C 80/2001 (ex NN 26/01))** [delgivet med nr K(2007) 286] ⁽¹⁾ 29

2

⁽¹⁾ Text av betydelse för EES

SV

De rättsakter vilkas titlar är tryckta med fin stil är sådana rättsakter som har avseende på den löpande handläggningen av jordbrukspolitiska frågor. De har normalt en begränsad giltighetstid.

Beträffande alla övriga rättsakter gäller att titlarna är tryckta med fetstil och föregås av en asterisk.

II

(Rättsakter som antagits i enlighet med EG- och Euratomfördragen och vars offentliggörande inte är obligatoriskt)

BESLUT

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 24 januari 2007

om det statliga stöd C 52/2005 (ex NN 88/2005, ex CP 101/2004) som Republiken Italien har genomfört i form av bidrag för köp av digitala dekodrar

[delgivet med nr K(2006) 6634]

(Endast den italienska texten är giltig)

(Text av betydelse för EES)

(2007/374/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT
DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med nämnda artiklar ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig ⁽¹⁾,

med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

I. FÖRFARANDE

- (1) Genom en skrivelse av den 11 maj 2004 inkom företaget Centro Europa 7 s.r.l. (nedan kallat "Europa 7") med ett klagomål avseende de statliga stöd som beviljats enligt artikel 4.1 i lag 350 av den 24 december 2003 (budgetlagen 2004). Genom en skrivelse av den 10 februari 2005 inkom den klagande med ytterligare upplysningar och anmärkningar. I denna skrivelse hävdade den klagande att den italienska regeringen hade finansierat åtgärden på nytt i avsnitt 211 i lag 311/2004 (budgetlagen 2005) och begärde att kommissionen skulle inleda det formella undersökningsförfarandet. Genom en skrivelse av den 3 maj 2005 inkom även företaget Sky Italia s.r.l. (nedan kallat "Sky Italia") med ett klagomål avseende de två ovannämnda artiklarna. Den 22 juni 2005 hölls ett möte mellan kommissionen och Sky Italia. Genom en skrivelse av den 31 augusti 2005 inkom Sky Italia med ytterligare upplysningar om ändringar av lagen av den 3 maj 2004 "Norme di principio in materia di assetto del sistema radiotelevisivo e della RAI – Radiotelevisione italiana S.p.a., nonché delega al Governo per l'emanazione del testo unico della radiotelevisione" (Regler och principer för inrättandet av radio- och tv-systemet och RAI – Radiotelevisione italiana S.p.a., som bemyndigar regeringen att utfärda en konsoliderad akt om radio och TV) (nedan kallad "Gasparrilagen") som reglerar tv-sektorn i Italien. Den 31 oktober 2005 begärde Sky Italia att kommissionen – i väntan på ett beslut – skulle uppmana den italienska regeringen att avbryta åtgärden enligt artikel 11.1 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 88 i EG-fördraget ⁽²⁾.
- (2) Genom skrivelser av den 13 oktober 2004, 21 april 2005 och 15 juli 2005 begärde kommissionen upplysningar från den italienska regeringen. Upplysningarna tillhandahölls den 5 november 2004, 13 maj 2005 och 12 september 2005 efter en kort förlängning av svarsfristen. Den 6 juni 2005 hölls ett möte mellan kommissionen och den italienska regeringen.
- (3) Genom skrivelser av den 20 september 2005 och 16 november 2005 underrättade Italien kommissionen om att man inte avsåg att förlänga stödet i sin nuvarande form.

⁽¹⁾ EUT C 118, 19.5.2006, s. 10.

⁽²⁾ EGT L 83, 27.3.1999, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1791/2006 (EUT L 363, 20.12.2006, s. 1).

- (4) Genom en skrivelse av den 21 december 2005 under rättade kommissionen Italien om sitt beslut att inleda det formella förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende detta stöd (nedan kallat "beslutet om att inleda förfarandet"). Kommissionens beslut att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning*⁽³⁾. Kommissionen uppmanade berörda parter att inkomma med sina synpunkter på de berörda åtgärderna.
- (5) Efter förlängningen av tidsfristen svarade Italien den 13 februari 2006 på den begäran om att inkomma med kommentarer som fanns i beslutet om att inleda förfarandet. Därutöver har kommissionen tagit emot synpunkter från följande berörda parter: *Federazione nazionale imprese elettrotecniche ed elettroniche* (ANIE) genom en skrivelse av den 19 juni 2006, Europa 7 genom en skrivelse av den 19 juni 2006, *European Satellite Operator Association* (ESOA) genom en skrivelse av den 20 juni 2006, Mediaset S.p.A. genom en skrivelse av den 20 juni 2006, RAI – *Radio Televisione Italiana* genom en skrivelse av den 23 juni 2006 och Sky Italia genom en skrivelse av den 26 juni 2006. Genom en skrivelse av den 12 juli 2006 översände kommissionen dessa synpunkter till Italien, som inte lämnade några kommentarer.

II. DETALJERAD BESKRIVNING AV STÖDET

II.A BESKRIVNING AV STÖDET

- (6) Det formella granskningsförfarandet avser artikel 4.1 i lag nr 350/2003 (budgetlagen 2004), ministerdekret av den 30 december 2003 "*Contributo per la televisione digitale terrestre e per l'accesso a larga banda ad internet ai sensi dell'art. 4, commi 1 e 2 della legge 24 dicembre 2003 n. 350*" (bidrag för digital markbunden television och för tillgång till bredbandsuppkoppling för Internet enligt vad som avses i artikel 4.1–2 i lag nr 350 av den 24 december 2003) och avsnitt 211 i lag nr 311/2004 (budgetlagen 2005).
- (7) I artikel 4.1 i 2004 års budgetlag föreskrivs ett statligt bidrag på 150 euro till de användare som köper eller hyr en "set up box" eller en "dekoder" (nedan kallade "dekoder") som kan ta emot tv-signaler som sänds via digital markbunden teknik och närstående interaktiva tjänster. Det totala anslaget uppgick till 110 miljoner euro. Det bör framhållas att bidraget inte får beviljas för dekoder som inte kan ta emot digitala markbundna signaler, även om de kan ta emot och utnyttja interaktiva tjänster. I artikeltexten anges följande:
- År 2004 skall alla användare av radio- och tv-tjänster, som köper eller hyr en apparat som utan kostnad för användaren och innehållsleverantören kan ta emot okodade tv-signaler som sänds via digital markbunden teknik (DVB-T/DVB-C) och närstående interaktiva tjänster, beviljas ett statligt bidrag på 150 euro för det innevarande året genom betalningen av den berörda licensavgiften. Bidraget är fastställt till ett maximalt belopp på 110 miljoner euro.
- (8) I artikel 4.4 anges att bidraget för att köpa eller hyra dekoder som använder DVB-C-teknik beviljas förutsatt att erbjudandet klart anger för konsumenten med vilken innehållsleverantör innehavarna av kabelplattformen har slutit avtal om villkoren för tillhandahållande av den signal som sänds via digital markbunden teknik.
- (9) Enligt Italien har bidraget beviljats till konsumenter för köp eller hyra av en dekoder som kan ta emot en okodad signal "utan någon kostnad för användaren och innehållsleverantören". Italien hävdar också att man med "mottagning av en okodad signal" avser dekoderns kapacitet att ta emot alla interaktiva tjänster från alla programföretag. I huvudsak innebär detta därför att dekodern måste tillåta okodade interaktiva funktioner (dvs. den får inte bara vara interaktiv, utan den måste också tillåta interoperabilitet). Detta gäller dekoder med en öppen standard för gränssnitt för tillämpningsprogram (API), av vilka Multimedia Home Platform nästan är det enda exemplet.
- (10) I avsnitt 211 i 2005 års budgetlag finansieras åtgärden på nytt med samma totalbelopp på 110 miljoner euro, men bidraget per dekoder hade sänkts till 70 euro. Sedan den 1 december 2005 gäller stödordningen inte längre.
- (11) Åtgärden hade framgång av två skäl. Cirka 2 miljoner italienare köpte en subventionerad dekoder. Detta motsvarar cirka hälften av de dekoder som såldes fram till slutet av november 2005. Den andra hälften köptes av konsumenter utan bidrag, även om de dekoder som köptes var av den typ som omfattades av stödet. Tack vare stordriftsfördelar i produktionen, till följd av efterfrågeökningen, har konsumentpriset för interaktiva dekoder minskat från mellan 300 och 350 euro till cirka 150 euro.

⁽³⁾ Se fotnot 1.

- (12) De två berörda åtgärderna följdes 2006 av en liknande åtgärd enligt artikel 1.572 i lag nr 266/2005 av den 23 december 2005 (budgetlag 2006). I denna anges ett bidrag på 90 euro för varje dekoder som köps av användare på Sardinien och i Aostadalen från den 1–31 december 2005 och 70 euro för varje dekoder⁽⁴⁾ som köps från den 1 januari 2006.
- (13) Jämfört med de åtgärder som föreskrevs 2004 och 2005 knyter budgetlagen 2006 bidraget till dekodrarans interoperabilitet, utan att på förhand utesluta icke-markbundna dekodrar.
- (14) I ett beslut av den 11 maj 2006 förkastade den italienska konkurrensmyndigheten (AGCM)⁽⁵⁾ ett klagomål mot artikel 1.572 i 2006 års budgetlag där man hävdade att åtgärden främjade företag med anknytning till Silvio Berlusconi familj. Förfarandet grundade sig på lag nr 215 av den 20 juli 2004 om intressekonflikter.

II.B BAKGRUND

II.B.1 DE KLAGANDE

- (15) Europa 7 är ett italienskt företag som sedan 1999 har tillstånd att bedriva analoga radiosändningar. Företaget har emellertid ännu inte kunnat bedriva denna verksamhet eftersom de nationella myndigheterna – enligt företagets uppfattning – ännu inte har tilldelat Europa 7 de frekvenser som företaget behöver för att kunna sända.
- (16) Sky Italia är ett betal-tv-företag som sänder via satellit och som ägs av News Corporation. Sky Italia bildades när News Corporation förvärvade kontrollen över Telepiù S.p.A. och Stream S.p.A. 2003, en koncentration som godkändes på vissa villkor (ärende nr COMP/M.2876 Newscorp/Telepiù). Enligt dessa villkor skulle Sky Italia avyttra sin verksamhet inom området för markbundna plattformar och fick inte bedriva verksamhet i Italien som markbunden nätoperatör eller som markbunden betal-tv-operatör.

II.B.2 FÖRUTSÄTTNINGAR

- (17) Den berörda åtgärden skall bedömas mot bakgrund av digitaliseringen av radiosändningarna som har påverkat alla tillgängliga överföringsplattformar, dvs. kabel-, satellit- och

marksändningar. Med "DVB-T" avses digitala videosändningar via ett markbundet nät. Det förekommer även andra former av digital videoöverföring såsom DVB-S (via satellit) och DVB-C (via kabel). Den största fördelen med övergången från analoga till digitala sändningar är plattformarnas ökade överföringskapacitet, som erhålls genom effektivare användning av radiofrekvensspektrumet⁽⁶⁾. Detta är särskilt viktigt när det gäller markbunden television med hänsyn till den begränsade tillgången till frekvensspektrumet. Mellan 2002 och 2005 visade kommissionen aktivt sitt stöd för övergången till digitala radio- och tv-sändningar genom att anta flera meddelanden inom detta område⁽⁷⁾. I dessa meddelanden stödde kommissionen dessutom spridning av öppna standarder för digital teknik, dvs. teknik som medger samverkan med slutkonsumenter och interoperabilitet via öppna gränssnitt för tillämpningsprogram (API), vilket ger olika producenter och konsumenter möjlighet att vara sammankopplade genom en enda teknik som alla marknadsaktörer fritt kan använda.

- (18) Om man skall kunna titta på digitala program på de vanligaste tv-apparaterna krävs en dekoder (även om vissa nyttillverkade tv-apparater redan har en integrerad dekoder). Följande olika typer av digitala dekodrar finns på marknaden och de kan i stort sett klassificeras enligt följande på grundval av sina egenskaper och funktioner: a) enkel avkodning av digitala program på en markbunden plattform eller en satellitplattform, b) interaktivitet (möjlighet att sända information till programföretagen), c) villkorad tillgång (möjlighet att avkoda betal-tv-tjänster) och d) interoperabilitet (möjlighet att använda samma dekodrar för att ta emot program som sänds av olika operatörer på samma plattform). Interoperabilitet kan lätt uppnås genom att programföretagen antar öppna standarder och att motsvarande öppna gränssnitt används i dekodrarna. Alternativt kräver interoperabiliteten att ägarna till icke-öppen teknik med begränsad tillgänglighet går med på att göra de nödvändiga tekniska specifikationerna tillgängliga. I princip kan en dekoder erbjuda olika kombinationer av de ovanstående funktionerna, men följande typer av dekodrar är dock de mest spridda: a) de så kallade zappers (som bara har en enkel avkodningsfunktion), b) Skys dekodrar med begränsad tillgänglighet (som är interaktiva med villkorad tillgång, men inte öppna)

⁽⁶⁾ Beroende på kvaliteten på radiosändningarna och användningen av interaktiva tjänster utnyttjar den digitala tekniken som mest cirka en femtedel av det frekvensomfång som krävs för att sända samma uppgifter via analog sändningsteknik.

⁽⁷⁾ Se bland annat Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén – eEurope 2005: Ett informationssamhälle för alla (KOM (2002) 263 slutlig, EGT C 154, 29.5.2001, s. 123), Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om övergången från analog till digitala sändningar (från digital "övergång" till analog "nedsläckning") (KOM(2003) 541 slutlig, EUT C 96, 24.4.2004, s. 17), Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska Ekonomiska och Sociala Kommittén och Regionkommittén om interoperabilitet för digitala interaktiva televisionstjänster, (KOM(2004) 541, EUT C 123, 21.5.2005, s. 2) och Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén om en snabbare övergång från analog till digitala sändningar (KOM(2005) 204 slutlig, EUT C 49, 28.2.2006, s. 23).

⁽⁴⁾ I artikeltexten anges närmare bestämt följande: "[...] Bidraget beviljas förutsatt att direkt och obegränsad mottagning av okodat digitalt innehåll och interaktiva tjänster kan garanteras, [...] via gränssnitt för tillämpningsprogram (API) som är öppna och erkända som sådana i enlighet med de standarder som offentliggjorts i Europeiska gemenskapens officiella tidning enligt artikel 18 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 [...]."

⁽⁵⁾ Konkurrensmyndighetens (AGCM C12) åtgärd nr 15389 "Premiärministern – bidrag till tv-dekodrar" av den 10 maj 2006 på grundval av lagen om intressekonflikter.

och c) subventionerade dekodrar (som är interaktiva med villkorad tillgång och öppna).

- (19) I Italien finns följande fyra plattformar för tv-sändningar: i) satellit där de viktigaste okodade kanalerna finns tillgängliga samt Sky Italias kanaler vars program går att tillgå genom abonnemang eller beställ-tv-avtal, ii) marksänd eller markbunden tv⁽⁸⁾ där sex nationella programföretag var verksamma i december 2005, nämligen. RAI (okodade program), Mediaset⁽⁹⁾ (okodade program och beställ-tv-program), Telecom Italia Media/La 7 (okodade program och beställ-tv-program), Holland Coordinator & Service Company Italia (HCSC) som äger Prima TV/Dfree, Gruppo l'Espresso och Television Broadcasting Systems (okodade program)⁽¹⁰⁾; dessutom finns nästan 500 lokala programföretag som sänder analoga markbundna radiosändningar och 78⁽¹¹⁾ lokala programföretag som sänder digital television; iii) kabel där Fastweb är verksam (okodade program och betaltjänster) och iv) XDSL där Fastweb och Telecom Italias Rosso Alice är verksamma (okodade program och betaltjänster).
- (20) Sky Italia erbjuder betal-tv via satellit och har nästan en monopolställning på den italienska marknaden för satellit-sändningar av betal-tv-program, men kan inte, vilket redan har påpekats, verka i Italien som en markbunden nätoperatör eller som markbunden betal-tv-operatör.
- (21) Kabelsändningar existerar nästan inte alls i Italien, även om Fastweb – som äger ett kabelnät och sänder betal-tv i några italienska städer – i mars 2004 hade fått cirka 140 000 tv-kunder genom att använda fiber- och DSL-infrastruktur.
- (22) Markbunden tv fortsätter att vara den vanligaste formen av tv-mottagning i Italien med en marknadsandel på cirka 19 miljoner hushåll av totalt 22 miljoner hushåll. De viktigaste operatörerna på marknaden är public service-företaget (RAI), som har tre kanaler, och det kommersiella programföretaget Mediaset, som också har tre kanaler. Dessa två programföretag har cirka 85 % av tv-publiken i Italien. I ett beslut av den 11 mars 2005 granskade den

italienska tillsynsmyndigheten för kommunikationer (nedan kallad "AGCOM") tv-marknaden mot bakgrund av lag nr 112/2004 och drog slutsatsen att de två programföretagen har en kollektiv dominerande ställning på denna marknad⁽¹²⁾ och ålade dem ett antal skyldigheter⁽¹³⁾ till skydd för mångfalden på marknaden. Dessutom anmälde AGCOM den 27 juni 2006 till kommissionen definitionen av relevanta marknader på marknaden för markbunden analog television och sin bedömning av betydande inflytande på marknaden, dvs. att RAI och Mediaset hade en kollektiv dominerande ställning på denna marknad. AGCOM har dock inte föreslagit några åtgärder för att korrigera denna situation. Enligt artikel 7.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv)⁽¹⁴⁾ översände kommissionen sina synpunkter till AGCOM. Även om kommissionen i dessa synpunkter i huvudsak samtyckte till den italienska myndighetens slutsatser, begärde den en fördjupad analys och uppmanade AGCOM att så snart som möjligt föreslå korrigerande åtgärder. Slutligen granskar kommissionen för närvarande ett klagomål där man hävdar att lag nr 112/2004 som reglerar övergången (*switch-over*) från analoga radiosändningar till markbundna digitala sändningar skapar hinder för nya konkurrenter att komma in på marknaderna för tv-reklam och överföringstjänster. Efter att ha uppmanat Italien att inkomma med sina synpunkter på klagomålet och skickat en begäran om upplysningar såväl till Italien som till de företag som berörs av åtgärden, skickade kommissionen till Italien den 19 juli 2006 en formell underrättelse angående överträdelse av ovannämnda direktiv 2002/21/EG, Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/20/EG av den 7 mars 2002 om auktorisation för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (auktorisationsdirektiv)⁽¹⁵⁾ och kommissionens direktiv 2002/77/EG av den 16 september 2002 om konkurrens på marknaderna för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster⁽¹⁶⁾. Italien svarade den 15 september 2006. Därefter erhöll kommissionen från Italien en kopia av lagförslaget om ändring av den italienska lagstiftningen inom radio- och tv-sektorn i syfte att ta itu med de problem som framhålls i den formella underrättelsen. Kommissionen granskar för närvarande detta förslag.

- (23) I juni 2005 hade cirka 34,5 % av hushållen digital television, vilket motsvarar cirka 7,3 miljoner tittare. Denna uppgift omfattar tittare som tar emot markbunden digital television, satellit-tv och kabel-/ADSL-tv. 10 % av hushållen hade tillgång till markbunden digital-tv och mer än en

⁽¹²⁾ AGCOM:s beslut 136/05/CONS om åtgärder för att slå vakt om mångfalden enligt vad som avses i lag nr 112 av den 3 maj 2004, Italiens officiella tidning nr 35 av den 11 mars 2005.

⁽¹³⁾ De viktigaste skyldigheterna som ålagts programföretagen är följande: a) Digitaliseringen av nätet skall påskyndas. b) RTI skall använda en annan reklamagent än Pubitalia '80 för de digitala sändningarna och dessutom skall Pubitalia '80 införa separata räkenskaper för inkomster från analoga och digitala tv-sändningar. c) RAI skall skapa ett nytt allmänt program som skall sändas via digital teknik.

⁽¹⁴⁾ EUT L 108, 24.4.2002, s. 33.

⁽¹⁵⁾ EGT L 108, 24.4.2002, s. 21.

⁽¹⁶⁾ EGT L 249, 17.9.2002, s. 21.

⁽⁸⁾ För enkelhetens skull används bara termen "markbunden" i resten av texten.

⁽⁹⁾ Infrastrukturen förvaltas av RTI, som dock ägs av Mediaset.

⁽¹⁰⁾ I slutet av december 2005 köpte Mediaset EuropaTV:s analoga frekvenser från Holland Italia och planerade att starta en DVB-H-kanal för mobil-tv. Enligt de italienska myndigheternas uppgifter i stödärende C52/2005 av den 13 maj 2005 (referens A/33952) var RAI, RTI, TI och Prima TV verksamma på marknaden 2005.

⁽¹¹⁾ Dessa uppgifter härrör från de italienska myndigheterna upplysningar i stödärende C52/2005 av den 13 maj 2005.

tredjedel av dessa (0,8 miljoner) tittade också på beställ-tv-program⁽¹⁷⁾. När detta beslut offentliggörs förväntas dock de två förekommande typerna av digital-tv – markbundna sändningar och satellitsändningar – ha uppnått ett liknande antal tittare (5 miljoner tittare för satellitsändningar och 4 miljoner tittare för markbunden digital-tv).

- (24) Satellit-tv:s marknadsandel är begränsad. I juni 2005 hade cirka 16 % av hushållen (4,8 miljoner människor) en parabolantenn. Ungefär fyra femtedelar av dessa hushåll abonnerar på sändningar från Sky Italias DTH-plattform (satellitsändningar) som hade cirka 3,3 miljoner kunder i juni 2005 och som beräknades ha uppnått 3,9 miljoner abonnenter i slutet av det året. Sky Italia är alltså det tredje största programföretaget i Italien⁽¹⁸⁾.
- (25) För att bekämpa piratkopiering började Sky i slutet av 2004 kodifiera sin signal med NDS-teknik med begränsad tillgänglighet. Ägaren till denna teknik på den italienska marknaden är ett dotterföretag till Newscorp-gruppen, som är Skys moderbolag. Det rör sig om en icke-öppen teknik med begränsad tillgänglighet eftersom tillträde till NDS-dekodrar, till skillnad från dekodrar med allmänna öppna gränssnitt, kräver tillträde till tekniken eller vissa av dekoderns komponenter. Sky hyr ut dekodrar som använder denna icke-öppna teknik till sina abonnenter. När Sky beslutade att anta NDS-tekniken ersatte företaget dekodrarna hos alla sina abonnenter.
- (26) De markbundna digitala programföretagen använder däremot en så kallad öppen teknik, dvs. en teknik som utnyttjar öppna standarder för interaktiva tjänster. Detta är för närvarande den enda teknik som tillåter simultan mottagning av alla markbundna digitala tv-kanaler med en dekoder – och som därmed motsvarar den nuvarande situationen med analog mottagning – samt interaktiva tjänster och villkorade tillgångsfunktioner som gör det möjligt att använda förbetalda kort för beställ-tv.
- (27) Den berörda stödåtgärden är avsedd för dekodrar som tillåter mottagning av digitala marksändningar och möjliggör interaktiva tjänster. Jämfört med analog teknik gör digital teknik det möjligt att sända ett större antal tv-kanaler inom samma frekvens. Fördelarna med att använda öppna gränssnitt har redan beskrivits ovan.
- (28) Italien inledde digitaliseringen genom lag nr 66 av den 20 mars 2001 som anger att övergången till digitala sändningar ("switch over") skulle ha varit klar senast i december 2006 och sändningarna via de analoga systemet skulle ha släckts ner. Från slutet av 2003 har de digitala sändningarna (DVB-T) sänts samtidigt med de analoga sändningarna (den så kallade simulcastfasen). I lagdekret nr 273 av den 22 december 2005 har tidsgränsen för nedsläckningen skjutits upp till 2008. Senare förklarade kommunikationsminister Gentiloni den 30 augusti 2006 att nedsläckningen har skjutits upp ytterligare till den 30 november 2012⁽¹⁹⁾.
- (29) Under tiden kan, enligt lag nr 112/2004 som reglerar denna sektor i Italien, bara programföretag som redan sänder med analog teknik begära tillstånd för digitala provsändningar och/eller licenser för digitala sändningar. De analoga programföretagen har ingen formell skyldighet att frigöra de frekvenser – som aldrig har tilldelats på nytt eller varit föremål för en reglerad försäljning från Italiens sida – som används för analoga sändningar efter övergången till digital teknik. De nya konkurrenterna kan enbart få tillgång till marknaden genom att köpa frekvenser från programföretag som redan förekommer på marknaden. I december 2005 hade sju multiplex (frekvensblock som innehåller ett eller flera program) för markbundna digitala sändningar redan licensierats i Italien. RAI och Mediaset har två multiplex, medan Telecom Italia/TV International, D-Free och Gruppo l'Espresso har ett multiplex var. Enligt det italienska regelverket måste de nätoperatörer som har mer än en licens för digitala sändningar ge icke-närstående programleverantörer tillgång till 40 % av den egna bandbredden. Efter att ha förvärvat infrastruktur och licenser från befintliga regionala och lokala analoga operatörer 2006 gick Telecom Italia och mobiloperatören H3G in på marknaden för markbundna digitala sändningar och började inrätta två nya multiplex med digitalisering av de förvärvade näten.
- (30) Skillnaden mellan programföretag och nätoperatörer är inte särskilt relevant för de stora italienska programföretagen inom sektorn för markbunden tv eftersom såväl RAI som Mediaset, La7 och D-Free har sina egna dotterbolag för markbundna sändningar. Det bör noteras att den italienska tv-marknaden kännetecknas av en stark vertikal integration mellan nätoperatörer och programföretag. Skyldigheten att hålla isär de två typerna av bolag juridiskt infördes av AGCOM först genom beslut 435/01/CONS 2001, men enbart för digital-tv. Nätoperatörerna inom satellit-tv-sektorn är däremot inte integrerade bland programföretagen.

⁽¹⁷⁾ Konkurrensmyndighetens (AGCM C12) åtgärd nr 15389 "Premiärministern – bidrag till tv-dekodrar" av den 10 maj 2006.

⁽¹⁸⁾ AGCOM:s årsrapport av den 30 juni 2006.

⁽¹⁹⁾ Se "News-avsnittet" på den italienske kommunikationsministerns webbsida.

(31) När det gäller täckning i form av DVB-T omfattades – enligt AGCOM⁽²⁰⁾ – mer än 50 % av befolkningen helt och fullt av åtminstone två multiplex, medan 60 % av befolkningen kunde täckas av tre multiplex. Trenden på marknaden visar att täckningen borde öka avsevärt. Enligt Italien skulle 85 % av hushållen kunna täckas av minst två multiplex efter övergången till markbundna digitala sändningar. Å andra sidan skulle satellitsändningar praktiskt taget kunna täcka 100 % av befolkningen.

(32) När det gäller program sändes enligt Italien i juni 2005 23 nationella kanaler och cirka 250 lokala program okodade på de markbundna digitala frekvenserna. Tio av de nationella kanalerna sändes i "simulcast" med den markbundna analoga televisionen (samtidiga analoga och digitala sändningar). Fyra kanaler hade inrättats enkom för digitala sändningar. De andra kanalerna sändes i "simulcast" med satellitsändningar.

(33) Som redan har framhållits kännetecknades tv-marknaden förr av analoga och okodade sändningar för de stora massorna och av ett betal-tv-utbud via satellit. Utvecklingen av markbunden digital-tv, kabel-tv och Internet har förändrat detta mönster. Till exempel lanserade Mediaset och Telecom Italia (via La7) en betal-tv-tjänst via DVB-T med fotbollsmatcherna i högsta ligan baserat på ett system med förbetalda kort. Samtidigt förklarade TF1 (som äger 49 % av programföretaget D-Free) att man eventuellt var intresserad av att lansera betal-tv-kanaler på sin multiplex DVB-T. Betal-tv-tjänster med ett system med förbetalda kort möjliggörs genom den interaktiva digitala teknik som ingår i de dekodrar som subventioneras genom den berörda åtgärden.

(34) De totala inkomsterna på tv-marknaden 2005 uppgick till 6 851 miljoner euro, varav cirka 57 % (3 885 miljoner euro) härrör från reklamintäkter och 21 % från de licensavgifter som betalats till RAI och från betal-tv-utbudet (1 483 respektive 1 437 miljoner euro). Inkomsterna från betal-tv fördelade sig på abonnemangavgifter på 1 199 miljoner euro (en ökning på 26,4 % jämfört med 2004) och inkomster från beställ-tv på 238 miljoner euro (en ökning på 65 % jämfört med 2004). En betydande del av det sistnämnda beloppet (45 miljoner euro) utgörs av inkomster från de nya markbundna digital-tv-tjänsterna.

II.C SKÅL FÖR ATT INLEDA FÖRFARANDET

(35) I beslutet om att inleda förfarandet noterade kommissionen för det första att den berörda åtgärden verkade uppfylla

⁽²⁰⁾ Se AGCOM:s rapport enligt lag nr 43 av den 24 februari 2004 om ändring av lagdekret nr 352 av den 24 december 2004 om brådskande åtgärder avseende ordningen för det slutliga upphörandet av övergångssystemet för lag nr 249 av den 31 juli 1997.

samtliga kriterier i artikel 87.1, och därför kunde betraktas som statligt stöd. I synnerhet diskriminerade den berörda åtgärden mellan, å ena sidan, markbundna programföretag och kabelnätoperatörer som redan förekom på marknaden, och å andra sidan, satellitoperatörer och andra markbundna programföretag som vid den tidpunkten inte kunde bedriva sin verksamhet. Kommissionen noterade att stödmottagarna hade en indirekt fördel och begärde att de berörda parterna skulle föreslå metoder för att noggrant kvantifiera denna fördel.

(36) Kommissionen uttryckte dessutom tvivel om huruvida stödet kunde anses vara förenligt med EG-fördraget. I det berörda ärendet tycks varken undantagen från det generella förbudet mot statligt stöd i artikel 87.2 eller undantaget enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget vara tillämpliga. Kommissionen anser att det är särskilt allvarligt att Italien har uppnått sitt mål – dvs. spridning av öppna standarder för digital television – genom att snedvrیدا konkurrensen på ett oproportionerligt sätt och i onödan bryta mot principen om teknisk neutralitet.

(37) Slutligen inledde kommissionen det formella granskningsförfarandet för att ge den italienska regeringen och de berörda parterna möjlighet att lämna sina synpunkter på kommissionens preliminära bedömning av den berörda åtgärden och att till kommissionen översända ytterligare relevanta upplysningar.

III. SYNUNKTER FRÅN BERÖRDA PARTER

(38) Rent allmänt har såväl de italienska myndigheterna som Mediaset hävdade att den berörda åtgärden inte utgör stöd och om det vore fråga om stöd skulle det i så fall röra sig om stöd som var förenligt med den gemensamma marknaden. RAI har hävdade att man har varit tvungen att respektera de begränsningar som deras rättsliga skyldigheter kräver och har således inte kunnat dra fördel av åtgärden. De klagande och ESOA har däremot bekräftat att åtgärden enligt deras uppfattning utgör ett olagligt stöd.

III.A SYNUNKTER FRÅN ITALIEN, MEDIASET OCH RAI

(39) För det första hänvisar de italienska myndigheterna och Mediaset till AGCOM:s beslut⁽²¹⁾ om att förkasta ett klagomål mot bestämmelserna i artikel 1.572 i 2006 års budgetlag, dvs. mot den åtgärd som ersätter den berörda åtgärden. Den som lämnade in det klagomålet hävdade att artikel 1.572 i budgetlagen 2006 främjade dekodrar som distribuerades av bolag med anknytning till familjen

⁽²¹⁾ Beslut nr 21263/06 av den 11 maj 2006.

Berlusconi. Förfarandet grundades på lagen om intressekonflikter som avser regeringsledamöter. ⁽²²⁾

- (40) De av Italiens kommentarer som mer direkt avsåg innehållet i beslutet om att inleda förfarandet handlade om att åtgärden inte utgör stöd därför att a) stödmottagarna inte har någon fördel och b) det inte föreligger någon snedvridning av konkurrensen. Även om åtgärden skulle utgöra stöd, skulle den vara förenlig med den gemensamma marknaden enligt undantagen i artikel 87.2 a och artikel 87.3 b, c och d i EG-fördraget. De italienska myndigheterna instämmer i att det inte föreligger något stöd till dekodeproducenterna och att nätoperatörerna och programföretagen måste ställas på samma nivå. Mediaset har framhållit liknande synpunkter, även om man ibland har andra argument.

III.A.1 ÅTGÄRDEN UTGÖR INTE STÖD

III.A.1.1 *Den selektiva fördelen är inte fastställd*

- (41) Italien hävdar att det inte är säkerställt att stödmottagarna skulle ha burit de kostnader som staten subventionerat genom den berörda ordningen, eftersom det inte föreligger några bevis för att samma stödmottagare skulle ha subventionerat konsumenternas köp av dekodrar. Till skillnad mot vad domstolen beslutade i målet Nederländerna mot kommissionen ⁽²³⁾ som nämns under punkt 30 i beslutet om att inleda förfarandet, hävdar stödmottagarna att de inte ens hade något ekonomiskt incitament att subventionera konsumenterna eftersom a) stödmottagarna redan förekommer på marknaden och inte har något intresse av att slutföra övergången till digital teknik, eftersom de då kommer att utsättas för starkare konkurrens med tanke på att konsumenter med tillgång till digital teknik kan ha tillgång till ett mycket större antal konkurrenter, b) storleken på marknaden för beställ-tv var alltför liten för att kompensera för en eventuell förlust och kan inte utgöra det enda motivet för att subventionera konsumenternas köp av dekodrar, om man beaktar andelen inkomster från beställ-tv 2004 och 2005, och c) tidsgränsen för nedsläckningen av de analoga sändningarna inte var tillräckligt trovärdig, eftersom det på grund av att det saknades en viss mängd konsumenter inte var möjligt att genomföra nedsläckningen.
- (42) Det är enligt Italien omöjligt att fastställa beloppet på de statliga medel som har överförts till de berörda stödmottagarna. När det gäller statligt stöd C 25/2004, som

omfattades av beslut 2006/513/EG ⁽²⁴⁾, uteslöt kommissionen T-system från stödmottagarna eftersom det inte var möjligt att fastställa förekomsten av stöd och storleken på det belopp som förts över till det berörda företaget.

- (43) För det andra hävdar Mediaset att de markbundna programföretagen och satellitföretagen inte är jämförbara. De markbundna digital-tv-operatörerna är i själva verket bara skyldiga att genomföra digitaliseringen och att uppmuntra till successiv övergång till digital-tv (med *simulcast* och nedsläckning) medan de markbundna programföretagen omfattas av särskilda skyldigheter med avseende på public service – i syfte att garantera tillgång till markbundna sändningar i hela Italien – och är skyldiga att använda öppen teknik. Enligt Mediaset var ordningens syfte att underlätta övergången från analog till digital teknik och att främja utvecklingen av öppna standarder mot bakgrund av en i lagen fastställd tidsfrist för den obligatoriska övergången från analoga till digitala sändningar – den så kallade digitala övergången – som medför stora kostnader som är specifika för de markbundna digital-tv-operatörerna (Mediasets kostnader för infrastrukturer var mycket höga). Dessutom hävdade Mediaset, i strid med vad som anges i beslutet om att inleda förfarandet, att det inte finns något hinder för inträde på marknaden för nya konkurrenter genom köp av infrastrukturer för radiosändningar (Mediaset nämner till exempel H3G som kommit in på marknaden genom köp av ett lokalt programföretag) och att de nya konkurrenterna inte måste bära kostnader för sändningar i "simulcast".
- (44) På liknande sätt hävdar RAI att kommissionen inte beaktar de skyldigheter som åligger RAI i egenskap av public service-företag, vilket skulle reducera de påstådda fördelarna till noll. Detta beror på att i) RAI enbart kan genomföra övergången till digital teknik (eftersom RAI är ett public service-företag) om den markbundna digital-tv:ns marknadsandel motsvarar den analoga tv:ns andel, och ii) RAI måste välja sina investeringar inom sektorn för markbundna digitala sändningar i linje med sina rättsliga skyldigheter och inte kunde följa marknadskriterierna eftersom företaget var tvunget att förbereda två multiplex som skulle täcka minst 70 % av befolkningen senast den 1 januari 2005 i syfte att underlätta en snabb övergång till digital teknik med hjälp av bidragen till dekodrarna. De totala kostnaderna uppgick till 150 miljoner euro. Med tanke på den fastställda tidsgränsen för övergången till digital teknik, det faktum att RAI bara sänder okodade program, det ganska begränsade antalet tittare och det faktum att kostnaderna för digitaliseringen inte hade inkluderats i den årliga licensavgiften för 2004, 2005 och 2006 behöver RAI bara bära kostnaderna för tekniken (frekvenser och infrastrukturer), dvs. kostnader som det offentliga företaget även skulle bära utan det berörda stödet, medan påskyndningen av övergången till digital teknik inte garanterade några ytterligare inkomster.

⁽²²⁾ Lag nr 215 av den 20 juli 2004.

⁽²³⁾ Domstolens dom av den 13 juni 2002 i mål C-271/94, Konungariket Nederländerna mot kommissionen, REG 2002, s. I-1689.

⁽²⁴⁾ Se kommissionens beslut 2006/513/EG av den 9 november 2005 om stöd C 25/2004 – Tysklands finansiering av införandet av digitala markbundna tv-sändningar (DVB-T) i Berlin-Brandenburg – offentliggjort i EUT L 200, 22.7.2006, s. 14.

III.A.1.2 *Snedvridning av konkurrensen*

(45) För det första hävdar Italien att de markbundna företagen och satellitföretagen inte konkurrerar på samma betal-tv-marknad eftersom de täcker olika marknadssegment, dvs. segmentet för okodad tv och betal-tv-segmentet. Vidare började erbjudandena om beställ-tv först under andra halvåret 2005. Uppdelningen av de båda marknaderna gäller även för nätoperatörerna, vilket AGCOM har framhållit i ett av sina beslut ⁽²⁵⁾, i linje med beslutet om *RAI/Rami d'azienda* ⁽²⁶⁾ och konkurrensmyndighetens undersökning av tv-sektorn ⁽²⁷⁾.

(46) Dessutom har dekoderkostnaden bara en marginell effekt på konsumentens val mellan de två olika plattformarna. Avsaknaden av snedvridning av konkurrensen bekräftas av det faktum att Skys abonnemang ökade med 7,4 % under första halvåret 2005.

(47) Liknande argument har framhållits av Mediaset som hävdar att den berörda åtgärden inte är selektiv eftersom stödet beviljas konsumenter och att stödets selektiva karaktär härrör från Skys kommersiella val att utnyttja NDS-teknik. Det är detta som skapar diskrimineringen och som gör det möjligt för Sky att ta ut en abonnemangsavgift för att kompensera för kostnaden för dekoderarna. Alla aktörer kan, om de vill, utnyttja den teknik som ger dem rätt till stödet i fråga.

III.A.2 FÖRENLIGHET MED DEN GEMENSAMMA MARKNADEN

(48) Som en allmän kommentar betonar Italien att kommissionen erkänner fördelarna med interoperabilitet och att skälet till att satellitdekoder uteslöts från stödet är att det inte fanns satellitdekoder som tillät interoperabilitet när stödåtgärden infördes. Dessutom har Sky, efter budgetlagen 2006 som också innefattade satellitdekoder, inte ändrat sina dekoderars egenskaper för att kunna utnyttja stödet i fråga.

⁽²⁵⁾ Beslut nr 163/06/CONS, godkännande av ett åtgärdsprogram i syfte att främja rationellt utnyttjande av frekvenser för radio- och tv-tjänster med avseende på övergången till digital teknik. Offentliggjort på AGCOM:s webbplats den 29 mars 2006.

⁽²⁶⁾ Åtgärd 13137, ärende nr C/6161 – *RAI/Rami d'azienda*, av den 29 april 2004.

⁽²⁷⁾ Undersökning nr 23 som inletts genom beslut nr 12056 av den 29 maj och avslutats genom beslut nr 13770 av den 16 november 2004.

III.A.2.1 *Artikel 87.2 a i EG-fördraget*

(49) Italien hävdar att AGCOM:s uppgift – som kommissionen hänvisar till i punkt 55 i beslutet om att inleda förfarandet ⁽²⁸⁾ – om att 50 % av hushållen hade skaffat sig en dekoder i slutet av 2006 eller 2008 är låg, särskilt om man beaktar att målet är att sprida interaktiva dyrare dekoder. Prissänkningen som beror på stordriftsfördelar till följd av stödet skulle också ge fattiga hushåll möjlighet att köpa en dekoder.

III.A.2.2 *Artikel 87.3 b i EG-fördraget*

(50) Den berörda åtgärden skulle underlätta genomförandet av ett projekt av gemensamt europeiskt intresse – övergången till digital teknik – som är en del av ett gränsöverskridande program som stöds av flera medlemsstater i enlighet med befintlig rättspraxis (C-62/87 och C-72/87, punkt 22). Uteslutandet av satellitdekoder förklaras under de allmänna kommentarerna ovan.

III.A.2.3 *Artikel 87.3 c i EG-fördraget*III.A.2.3.a *Lämpligt utformat stöd**Samordningsproblemet*

(51) En i lagen fastställd tidsgräns räcker inte för att säkerställa att de analoga sändningarna skall upphöra om inte efterfrågan stimuleras. Konsumenterna är i själva verket inte redo för övergången, med tanke på att de befintliga markbundna programföretagen på marknaden inte har något intresse av att subventionera konsumenternas köp av dekoder i en situation där majoriteten av konsumenterna tittar på markbundna analoga sändningar.

Bidrag till konsumenterna

(52) Bidraget till konsumenterna för markbunden digital teknik är berättigat eftersom de inte ådrar sig ytterligare kostnader för att titta på okodade program till skillnad från vad som är fallet när det gäller satellit-tv som kräver att konsumenten köper parabolantenner och abonnerar på betal-tv-tjänster. När det gäller kabel-tv har de italienska myndigheterna, trots ytterligare kostnader, försvarat stödet för köp av

⁽²⁸⁾ I punkt 55 i beslutet om att inleda förfarandet nämnde kommissionen en undersökning som gjorts av AGCOM om tillgången på marknaden på dekoder till överkomliga priser. AGCOM drog slutsatsen att ett köp av en dekoder endast i begränsad utsträckning påverkar inkomsten för ett genomsnittligt hushåll, med eller utan offentligt bidrag, och att tendensen på marknaden visade att, även utan stödet, skulle mer än 50 % av hushållen "i bästa fall" ha haft en dekoder 2006 och "i värsta fall" i början av 2008.

dekodrar, eftersom kostnaderna inte är direkt kopplade till tv-tjänsterna och därför att Italien rent generellt önskade stödja utvecklingen av bredband.

Ökad konkurrens mellan plattformarna

- (53) Italien bestrider kommissionens uppfattning enligt vilken den berörda åtgärden påverkar konkurrensen mellan plattformarna och hävdar att den nya digitala plattformen, sett ur ett längre perspektiv, kommer att öka konkurrensen mellan de olika tv-marknadssegmenten till fördel för kunderna.

Externa effekter

- (54) I kommissionens påstående att de befintliga operatörerna redan har kompenserats för övergången till digital teknik, eftersom den digitala tekniken medger en ökad sändningskapacitet till lägre kostnader, beaktas inte det verkliga förhållandet mellan kostnader och fördelar med övergången med tanke på att de befintliga nätoperatörerna som redan har licens för digitala sändningar måste upplåta 40 % av den egna bandbredden till icke-närstående programleverantörer.
- (55) De som har störst nytta av övergången till digital teknik (de nya marknadsaktörerna) är inte desamma som bär kostnaderna för övergången (konsumenterna och framför allt de befintliga aktörerna). De befintliga aktörerna kompenseras inte för den ökade konkurrensen genom en kostnadsminskning och är därför inte motiverade att upphöra med analoga sändningar. Om det i själva verket föreligger en fördel skall denna dock betraktas som kompensation för de befintliga aktörernas kostnader. Mediaset framhåller samma argument.
- (56) Mediaset hävdar dessutom att bara ålägga de markbundna operatörerna att bära dekoderkostnaderna, utöver de övriga kostnaderna för den digitala övergången, inte skulle göra det möjligt för företaget att uppnå tillräcklig täckning och skulle utsätta Mediaset för risken att andra företag åker snålskjuts, eftersom konsumenterna skulle kunna använda dekodrar med öppen teknik för att titta på konkurrerande kanaler.

Att främja innovation

- (57) När den berörda åtgärden genomfördes var satellitdekodrar interaktiva tjänster mycket begränsade på grund av att en teknik med begränsad tillgänglighet utan öppna standarder för gränssnitt för tillämpningsprogram användes. Italien betonar att det fram till nu inte har funnits några interaktiva satellitdekodrar tillgängliga på marknaden, inte ens efter de ändringar som infördes i budgetlagen 2006. Behovet av att främja tillgången på interaktiva tjänster betonas också av Mediaset.

III.A.2.3.b **Att förhindra onödiga snedvridningar av konkurrensen**

- (58) Italien framhåller att marknaden för beställ-tv skiljer sig från satellit-tv-marknaden. Det rör sig om två olika produkter. I alla händelser underlättar det berörda stödet för de nya konkurrenterna att komma in på marknaden för betal-tv, vilket borde vara en större fördel för konsumenterna.
- (59) Mediaset hävdar att det inte har förekommit några onödiga snedvridningar av konkurrensen eftersom i) diskrimineringen helt enkelt är en följd av Skys affärsbeslut, ii) den markbundna televisionen sänder lokala kanaler, medan 80 % av de lokala programmen inte sänds via satellit eftersom de lokala kanalernas inkomster inte räcker för att bära sändningskostnaderna (satellitsändningar går inte att jämföra med okodade sändningar), och iii) marknadsmisslyckanden bara förekommer när det gäller dekodrar för markbundna digital television och inte vad gäller satellitdekodrar. Detta beror på att satellit-tv är baserad på ett system med abonnemang och kan ta igen kostnaderna för att tillhandahålla dekodrar till sina egna kunder och eftersom Sky, som har en monopolställning, utsätts för snålskjutsproblemet.

III.A.2.4 **Artikel 87.3 d i EG-fördraget**

- (60) I beslut 2006/513/EG⁽²⁹⁾ angav kommissionen att stödet inte var förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 d i EG-fördraget eftersom det varken avsåg något bestämt kulturellt innehåll eller små lokala operatörer som annars skulle vara uteslutna från den markbundna plattformen. I Italien finns flera markbundna lokala programföretag som sänder en klart identifierad kulturell produkt som Italien vill skydda. Med tanke på att satellittekniken inte är lämpad för att tillhandahålla lokala tjänster – en åsikt som också delas av sakkunniga som arbetar för kommissionen – bör satellitdekodrar inte vara berättigade till stödet.

III.A.3 ÅTERKRAV

- (61) Kommissionen skall inte återkräva stödet om detta skulle stå i strid med en allmän princip i gemenskapsrätten. Detta är fallet när det redan från början står klart att det är omöjligt att återkräva stödet⁽³⁰⁾. I det berörda fallet är det omöjligt att fastställa vilket programföretag som omfattades av en överföring av statliga medel och till vilket belopp, och följaktligen bör kommissionen inte begära att stödet återkrävs. Italien hävdar dessutom att programföretagen inte hade något möjlighet att motsätta sig stödet dvs. även om stödmottagarna hade uppträtt försiktigt skulle de inte ha kunnat vägra stödet. Kommissionen förde ett liknande resonemang i beslut 2006/513/EG⁽³¹⁾.

⁽²⁹⁾ Se fotnot 24.

⁽³⁰⁾ Dom av den 17 juni 1999 i mål C-75/97, Konungariket Belgien mot Europeiska kommissionen, REG. 1999, s. I-3671.

⁽³¹⁾ Se fotnot 24.

III.B KOMMENTARER FRÅN SKY ITALIA, ESOA OCH
EUROPA 7

- (62) Sky Italia, ESOA och Europa 7 delar kommissionens åsikt att den berörda åtgärden utgör stöd till förmån för operatörer av markbunden digital-tv. De bestrider inte heller den preliminära slutsatsen enligt vilken åtgärden inte utgör stöd till förmån för dekodertillverkare. De två klagande bestrider inte denna slutsats, även om Sky i sina klagomål har angett motsatsen.
- (63) I sin analys fokuserar Sky Italia på åtgärdens positiva effekter till förmån för operatörerna av markbunden digital-tv, i huvudsak Mediaset och Telecom Italia. Enligt Sky hade kommissionen i samband med sammanslagningen av Telepiù och Newscorp upprättat en förteckning över olika hinder för inträde på marknaden och för de markbundna digital-tv-operatörernas expansion som krävde korrigerande åtgärder⁽³²⁾. I motsats till kommissionens antaganden har stödet gjort det möjligt för de nya konkurrenterna – som redan förekom på den analoga tv-marknaden – att expandera snabbt på marknaden för markbunden digital-tv.
- (64) De berörda stöden har inneburit en tredubbel fördel för Mediaset och Telecom Italia. För det första med tanke på att tillgången på dekodrar för markbunden digital-tv och tillgången på markbundna digitala programföretag kompletterar varandra ledde det sänkta dekodepriset till en ökning av både efterfrågan på dekodrar och programföretag – det är i själva verket normalt att de markbundna digitala programföretagen skapar en kundbas för sin plattform, som till exempel Sky har gjort, genom att bära kostnader som de ännu inte har återkrävt – och bidraget underlättade för de markbundna digitala operatörerna att övertyga konsumenterna om att anta deras nya tv-erbjudande. Dessutom bidrog åtgärden till att undvika snålskjutsproblemet genom att skapa en kundbas.
- (65) För det andra gjorde bidraget, enligt en undersökning av Deutsche Banks Global Equity Division,⁽³³⁾ det möjligt för Mediaset att gå in på betal-tv-marknaden till en låg kostnad och låg risk. Bidraget minskade Mediasets och Telecom Italias finansieringskostnader både a) direkt, eftersom de markbundna digital-tv-företagen, för att erhålla samma effekt som erhållits genom stöden, skulle vara tvungna att investera 100 miljoner euro, dvs. halva kostnaden för de investeringar i infrastrukturer som Mediaset bar i januari 2005, och b) indirekt, eftersom de minskade osäkerheten i samband med övergången till digital teknik.
- (66) Med tanke på marknaden två sidor ger slutligen en bred kundbas, som möjliggör attraktivt programinnehåll till låga priser, en fördel på reklammarknaden.
- (67) Sky hävdar att ovannämnda fördelar är selektiva eftersom företagets kommersiella frihet var begränsad på grund av dess låga tillväxttakt, och som en följd av detta ökade företagets kapitalkostnader. Företaget har tillhandahållit ett antal uppgifter till stöd för sitt argument att försäljningsökningen av dekodrar för markbunden digital-tv – en försäljning som subventionerades av staten – har haft negativa effekter på försäljningen av företagets paket "Premium Sports".
- (68) Europa 7 hävdar likaledes att programföretagen och andra aktörer inom sektorn för markbunden digital-tv har erhållit en fördel. Europa 7 citerar de italienska konkurrensmyndigheterna som medger att åtgärden har haft följande effekter på marknaden: Hälften av dekodrarna har köpts med hjälp av bidraget, och de markbundna digitalsändningarna har fördubblats under första halvåret 2005 tack vare den markbundna digitala betal-tv:n, medan betal-tv:n via satellit bara har ökat med en procent.
- (69) Fördelen är selektiv eftersom stödet inte främjade inträde på marknaden för Europa 7, som ännu inte har tilldelats sändningsfrekvenser, utan bara lät Mediaset och RAI möta efterfrågan, göra investeringar och utvidga sitt marknadsinflytande till digital-tv-sektorn.
- (70) För det andra hävdar Europa 7 att åtgärden inte är berättigad med hänsyn till allmänintresset, eftersom i) konsumenternas skäl för att köpa dekodrar för markbunden digital-tv hänger samman med tillgången till kommersiell verksamhet, ii) övergången till digital teknik redan har skjutits upp och iii) även om åtgärden är konkurrensfrämjande i det avseende att den begränsar Skys inflytande på marknaden, främjar den trots detta de befintliga oligopolföretagen på den analoga tv-marknaden, som redan innehar licenser.
- (71) Slutligen betonar Europa 7 att återkrav är den logiska konsekvensen av att stödet upphävs och att svårigheterna att bedöma stödet inte är ett skäl för att inte återkräva det. Om det skulle visa sig omöjligt att fastställa det exakta stödbeloppet skulle Italien kunna kompensera konkurrenterna.

⁽³²⁾ De viktigaste hindren var följande: a) Ett regelverk som tillät leverantörerna av markbunden digital-tv att bli operativa först 2007. b) Kravet på att modernisera sändningsnäten till betydande kostnader. c) Högre sändningskostnader för markbunden digital-tv än för satellit-tv. d) Kravet på att sprida ett mycket stort antal dekodrar på marknaden för markbunden digital-tv. e) Kravet på att tillsynsmyndigheterna skulle ändra reglerna för de nationella frekvenserna för att göra det möjligt att sända i simulcast. f) Risken för att en betydande andel av befolkningen inte täcks av signalen från den markbundna digital-tv:n.

⁽³³⁾ "Mediaset, The beautiful game" av den 18 januari 2005.

(72) ESOA hävdar att satellit-plattformen har missgynnats – även om den är i en bättre ställning vad gäller användning av frekvensspektrumet för tv-sändningar – och att satellitoperatörerna har burit hela kostnaden för införandet av digitala sändningar. Därför hävdar ESOA att de berörda stöden, som i sista hand främjar markbunden digital-tv, utgör olagliga stöd och inte är proportionella mot den störning på marknaden som de avser att avhjälpa.

III.C KOMMENTARER FRÅN ANIE

(73) ANIE har inte lämnat några särskilda kommentarer om den berörda åtgärden, men har inkommit med en kopia av ett klagomål mot Sky Italia för missbruk av dominerande ställning som framförts till den italienska konkurrensmyndigheten, som ännu inte har yttrat sig i ärendet.

(74) Enligt ANIE har några dekodeproducenter begärt att SKY skulle utfärda licenser för vissa delar av NDS-tekniken som används för att kryptera satellitsignaler och som Sky har exklusiv ägande- och nyttjanderätt till i Italien. Dessa licenser är avgörande för att kunna tillverka dekodrar med ett så kallat öppet gränssnitt, dvs. som kan avkoda både markbundna och satellitsända digitala signaler om NDS-teknik används.

(75) År 2005 började Sky att kodifiera sin signal enbart med NDS-teknik. Ägaren till denna teknik för den italienska marknaden är ett dotterföretag till Newscorp, som också är Skys moderbolag. Sky hävdar att företaget gick över till NDS-teknik för att bekämpa piratverksamhet. Det rör sig om en icke-öppen teknik med begränsad tillgänglighet eftersom tillträde till NDS-dekodrar, till skillnad från dekodrar med allmänna gränssnitt, kräver tillträde till tekniken eller vissa av dekodrarnas komponenter.

(76) Sky hyr ut dekodrar där denna icke-öppna teknik är integrerad. När Sky beslutade att anta NDS-tekniken ersatte företaget dekodrarna hos alla sina abonnenter.

(77) Sky vägrar att dela med sig av sin teknik till producenter av dekodrar med allmänna gränssnitt på grund av att det slutliga avtalet inte skulle skydda Sky i tillräcklig grad mot piratverksamhet. Enligt ANIE är Skys oro för eventuell piratverksamhet ogrundad och skälet till att företaget använder dekodrar med begränsad tillgänglighet är för att försvara sin monopolställning på betal-tv-marknaden. Skys val innebär att företaget kan dra till sig kunder och dessutom begränsa möjligheterna på marknaden för

dekoderproducenterna, och följaktligen hindra teknisk utveckling inom sektorn ⁽³⁴⁾.

III.D DEN ITALIENSKA REGERINGENS SVAR

(78) Italien har inte kommenterat de berörda parternas synpunkter.

IV. RÄTTSLIG BEDÖMNING

IV.A. BEDÖMNING AV STATLIGT STÖD ENLIGT ARTIKEL 87.1 I EG-FÖRDRAGET

(79) Kommissionen har granskat om den berörda åtgärden kan betraktas som statligt stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget som fastställer ett antal villkor för att det skall föreligga statligt stöd. För det första måste det röra sig om stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel. För det andra måste åtgärden ge stödmottagaren en selektiv ekonomisk fördel. För det tredje måste åtgärden snedvrída eller hota att snedvrída konkurrensen och för det fjärde måste den påverka handeln mellan medlemsstaterna.

IV.A.1. STATLIGA MEDEL

(80) Den berörda åtgärden ingår i 2004 och 2005 års budgetlagar och finansieras genom statsbudgeten. Följaktligen innebär åtgärden utnyttjande av statliga medel och kan klart hänföras till staten, vilket redan har framhållits i beslutet om att inleda förfarandet. Kommissionen står följaktligen fast vid sin tidigare bedömning enligt vilken kriteriet om statliga medel var uppfyllt. Denna slutsats bestrids varken av Italien eller berörda parter.

IV.A.2. EKONOMISK FÖRDEL

(81) I beslutet om att inleda förfarandet angav kommissionen att åtgärden, även om de direkta stödmottagarna var slutkonsumenterna, kan utgöra en indirekt fördel för i) de programföretag som sänder via markbundna digitala plattformar och kabel, ii) de nätoperatörer som sänder signalen, och iii) dekodeproducenterna.

(82) I beslutet om att inleda förfarandet slog kommissionen fast att en indirekt fördel kan falla inom tillämpningsområdet för artikel 87.1 i EG-fördraget och hänvisade till rättspraxis i

⁽³⁴⁾ ANIE hävdar att Skys beteende förhindrar teknisk utveckling eftersom man inte tillåter utveckling av dekodrar som använder andra villkorade system för tillgång eller andra möjligheter, bland annat de möjligheter som erbjuds genom öppna dekodrar. Sky hindrar särskilt teknisk utveckling av mer avancerade allmänna markbundna dekodrar och satellitdekodrar.

detta avseende⁽³⁵⁾. När det gäller de programföretag som använder DVD-T/DVB-C anger kommissionen att den berörda åtgärden underlättar för dessa företag att skapa och utveckla sin kundkrets genom att överta en kostnad som de normalt skulle ha burit om de hade velat utveckla sin digitala publik på samma sätt. Dessutom minskar åtgärden även de kostnader som programföretag som sänder i *simulcast* normalt skulle ha burit. När det gäller nätoperatörerna består fördelen i en eventuell ökning av efterfrågan som kan genereras av de programföretag som använder den "privilegierade" plattformen. Slutligen har kommissionen, efter att ha erkänt att den selektiva fördelen inte är lätt att kvantifiera, uppmanat alla berörda parter att inkomma med synpunkter på den eventuella kvantifieringen eller den metod som är lämplig för att beräkna fördelen för de olika indirekta stödmottagarna.

- (83) Efter att ha tagit emot synpunkter från de berörda parterna står kommissionen av nedanstående skäl fast vid sin ståndpunkt att den berörda åtgärden innebär en selektiv fördel för de markbundna tv-operatörerna och betal-tv-operatörerna som sänder via kabel.

Programföretag

- (84) Fördelen för programföretagen består i huvudsak i en möjlighet att utveckla kundkretsen, särskilt med avseende på en ökning av beställ-tv-verksamheten. Utan åtgärden i fråga skulle den digitala kundkretsen inte ha utvecklats i samma takt, med mindre än att programföretagen själva hade finansierat mottagningskostnaderna för de egna eventuella tittarna. Utvecklingen av kundkretsen utgör en viktig del av den kommersiella verksamheten för betal-tv-företagen eller de programföretag som vill öka sina betal-tv-tjänster, med tanke på att antalet kunder (dvs. tittare) är en grundläggande inkomstfaktor, och för möjligheten att erbjuda låga beställ-tv-priser. Detta framgår även av satellitföretagens kostnader för att bygga och utveckla en kundkrets och, när de har gått över till digital teknik, av de kostnader som de måste bära för att behålla kundkretsen⁽³⁶⁾. Till exempel medger en av de klagande, Sky Italia, att företaget har tillhandahållit sina egna abonnenter en dekoder och en parabolantenn utan kostnad.

- (85) Det bör också tilläggas att åtgärdens viktigaste effekt har varit att minska priserna på dekoder som erbjuder interaktiva tjänster och få dem att ytterligare närma sig

priserna på de så kallade zappers. Den typ av dekoder som subventioneras genom stödet gör det möjligt för konsumenterna att dra nytta av standardutbudet av okodade tv-kanaler som för närvarande finns tillgängligt via analog teknik samt betal-tv-utbudet och interaktiva tjänster som tillhandahålls av en hel rad programföretag och innehållsleverantörer. Bland de interaktiva tjänsterna kan man också inbegripa e-förvaltning som finns tillgängligt via ett smartkort⁽³⁷⁾. Därför gör stödet det möjligt för konsumenterna att utnyttja ett mycket bredare utbud till ett pris som tidigare bara räckte till att köpa en mycket enklare dekoder med ett färre antal tjänster.

- (86) Följaktligen har den berörda åtgärden utgjort ett incitament för kunderna att gå över från analog till markbunden digital teknik. Detta har varit en fördel för programföretagen, särskilt med avseende på de tjänster som inte fanns tillgängliga via den analoga tekniken. Med andra ord har det statliga stödet gjort det möjligt för de programföretag som använder DVB-T att undvika en kostnad för en affärsmetod (subventionering av dekoder) som är vanlig på marknaden och behjälplig när det gäller att skapa en kundkrets.

- (87) En indirekt bekräftelse på hur viktigt detta argument är ges i Deutsche Banks dokument⁽³⁸⁾ som visar investerarna hur lönsamt det kan vara att köpa aktier i Mediaset. Deutsche Banks forskningsavdelning visar i dokumentet att Mediaset tack vare sin särskilda ställning, de fördelaktiga villkoren på marknaden, sin marknadsstrategi och *det stöd som beviljats konsumenterna* kan utveckla markbunden digital-tv som ett instrument med låg risk och låga kostnader för att komma in på marknaden för betal-tv.

- (88) En annan fördel för de befintliga markbundna operatörerna är att åtgärden underlättar för dem att förstärka den egna närvaron på den markbundna digitala plattformen i form av märkespositionering och uppbindning av kundkretsen. Fördelen hänför sig till de nya tjänster – särskilt betal-tv – som erbjuds på den digitala plattformen. Den berörda åtgärden kan därför förstärka den befintliga lagstiftningens effekter, dvs. det faktum att de viktigaste programföretagen kontrollerar nätoperatörerna och att det är möjligt att få licens för digitala sändningar enbart om den är bunden till en redan befintlig licens för analoga sändningar. De befintliga marknadsoperatörerna kan lätt omvandla sina analoga licenser till digitala licenser, medan nya konkurrenter först måste köpa analoga licenser på marknaden för att därefter kunna genomföra digitala sändningar. Den

⁽³⁵⁾ Dom av den 13 juni 2002 i mål C-382/99, Nederländerna mot kommissionen, REG 2002, s. I-5163 och dom av den 19 september 2000 i mål C-156/98, Tyskland mot kommissionen, REG 2000, s. I-6857, punkterna 24–28.

⁽³⁶⁾ Italien är inte det enda fallet. Den brittiska konkurrensmyndigheten (*Office of Fair Trading*) har i punkt 371 i sin undersökning nr CA98/20/2002 avseende BskyB visat hur viktigt det var för företaget att skaffa sig en kundkrets.

⁽³⁷⁾ Med "smartkort" avses ett kort som gör det möjligt att identifiera användaren och utföra tjänster online.

⁽³⁸⁾ "Mediaset, The beautiful game" (se fotnot 33).

tidsmässiga nackdelen för de nya konkurrenterna kan förvärras ytterligare av åtgärder som ökar de befintliga operatörernas kunder.

det gäller indirekta fördelar slogs detta fast av domstolen i dess dom i målet Tyskland mot kommissionen ⁽⁴⁰⁾.

(89) Ovanstående argument gäller inte för tjänster som redan levereras på den analoga plattformen och som kunderna redan känner till. Dessutom är det osannolikt att en tidig övergång till den digitala plattformen i någon betydande grad kan ha ökat det totala antalet personer som tittar (analogt och digitalt) på dessa program/utnyttjar dessa tjänster.

(90) Det argument som lagts fram både av Italien och Mediaset att det inte föreligger någon fördel eftersom stödmottagarna inte skulle ha subventionerat kundernas köp av dekodrar utan det statliga stödet, är inte övertygande. Om konsumenterna inte hade kunnat köpa öppna dekodrar utan stödet i fråga, eller om storleken på beställ-tv-marknaden hade varit alltför liten skulle stödets effekt bli att det skapas en kundbas för de markbundna programföretagen som annars inte skulle ha utvecklats. Om de markbundna programföretagen inte hade subventionerat köpen av interaktiva dekodrar – de enda dekodrar som för närvarande gör det möjligt att ta emot betal-tv-program i form av beställ-tv via ett system med förbetalda kort – av rädsla för att andra programföretag skulle ha åkt snålskjuts, skulle det ha försenat lanseringen av betal-tv-tjänster. Den berörda åtgärden har därför underlättat för de markbundna programföretagen att övervinna en liknande extern effekt och skapa en affärsmöjlighet.

(91) Dessutom anser kommissionen att argumentet att stödmottagarna var villiga och intresserade av att föra över stödets effekter, även om inte stödet hade beviljats, inte utgör ett relevant kriterium för att bedöma om den berörda åtgärden innebär en fördel eller inte. I det berörda ärendet är fördelen för de markbundna programföretagen helt enkelt resultatet av en effekt av åtgärden. När åtgärden väl har genomförts är stödmottagarnas beteende helt enkelt inriktat på att optimera vinsterna i den situation som uppstått genom att utvidga affärsverksamheten, vilket annars inte skulle ha varit möjligt. Det är dessutom helt klart fallet här eftersom 2005 års ökning av inkomsterna till följd av betal-tv-erbjudandena, särskilt avseende markbunden digital beställ-tv, enligt AGCOM:s årsrapport ⁽³⁹⁾, har varit betydande, även om den har legat på en låg nivå i absoluta termer.

(92) Enligt fast rättspraxis är åtgärdens effekter avgörande och relevanta för att fastställa förekomsten av en fördel och, när

(93) Kommissionen instämmer inte heller i de argument som lagts fram av Italien och de berörda parterna där de hävdar att det inte förekommer någon fördel. För det första bestrider kommissionen Italiens påstående enligt vilken det inte föreligger någon fördel eftersom det är omöjligt att fastställa beloppet på de statliga medel som överförs till stödmottagarna. I beslut 2006/513/EG ⁽⁴¹⁾, som citeras av Italien, förnekar kommissionen inte förekomsten av en indirekt fördel till förmån för vissa mottagare (nätoperatorerna), men den uteslöt helt enkelt de sistnämnda från skyldigheten att återkräva medlen eftersom det inte var möjligt att fastställa om det hade överförts statliga medel.

(94) Kommissionen förkastar även Mediasets och RAI:s argument om att de markbundna programföretagens och satellitföretagens situationer inte är jämförbara, eftersom de markbundna tv-operatörerna måste genomföra övergången till digital teknik inom en tidsperiod som fastställts i lagen och måste bära kostnaderna för sändningar i *simulcast*. Följaktligen ger den berörda åtgärden ingen selektiv fördel.

(95) Huvudskalet till att de markbundna operatörerna har ålagts att gå över till digital teknik är att markbundna sändningar tar upp en mycket värdefull del av frekvensspektrumet ⁽⁴²⁾. I själva verket har det stora antalet frekvenser som krävs för sändningar i analog teknik skapat ett tekniskt hinder för nya konkurrenter att komma in på marknaden för markbundna sändningar, vilket har bidragit till att bevara RAI:s och Mediasets duopolsituation. De markbundna operatörernas intensiva användning av en knapp resurs – frekvensspektrumet – ligger till grund för den skillnad i fråga om skyldigheter som har ålagts dem i förhållande till andra plattformar. Programföretagen har inte rätt att utnyttja frekvenserna, men de förväntar sig att de nationella tillsynsmyndigheterna skall fördela och tilldela frekvenser

⁽⁴⁰⁾ Mål C-156/98 (se fotnot 35). I detta fall skulle den indirekte stödmottagaren förmodligen inte ha agerat utan det statliga ingripandet. Stödmottagarna är de företag i vilka de investerare som erhåller skattefördelen investerar, och det är möjligt att det finns fall där dessa företag inte agerar, inte ens för att erhålla denna fördel. Som domstolen klargör i punkterna 25–28 i domen utgör en åtgärd stöd när det stöd som indirekt beviljats företagen uppstår till följd av att medlemsstaten har avstått från de skatteintäkter som normalt tas ut, eftersom investerarna därigenom har getts möjlighet att förvärva andelar i dessa företag på villkor som är fördelaktigare i skattemässigt hänseende. Den omständigheten att investerarna därefter fattar självständiga beslut medför inte att sambandet mellan skattelättnaden och de berörda företagens förmån upphör, eftersom de förändrade marknadsvillkor som uppstår på grund av denna förmån ekonomiskt sett är en följd av att statsmakterna gått miste om skatteintäkter.

⁽⁴¹⁾ Se fotnot 24.

⁽⁴²⁾ Som redan förklarats i punkt 9 gör de digitala sändningar det möjligt att utnyttja frekvensspektrumet mer effektivt.

⁽³⁹⁾ AGCOM:s årsrapport av den 30 juni 2006.

på objektiva, öppet redovisade, icke-diskriminerande och proportionella grunder⁽⁴³⁾. Slutligen har åtgärden inte utformats för att vara proportionell mot kostnaderna för övergången till digital teknik. Enligt kommissionen verkar det för det första inte som om ett konsumentstöd enkelt kan utformas så att det är proportionellt mot de kostnader som företagen eventuellt måste bära under övergångsprocessen. För det andra åligger det medlemsstaten att bevisa att åtgärden är proportionell. Italien har dock inte inkommit med någon klar beräkning av kostnaderna i samband med övergången, och har inte heller gett några exakta uppgifter om proportionaliteten på de förmåner som programföretagen har haft av åtgärden.

Nätoperatörerna

- (96) I den utsträckning som programverksamhet kräver utnyttjande av nätoperatörernas tjänster skulle utvecklingen av den markbundna digital-tv:n också kunna ge de sistnämnda en indirekt fördel. Man kan hävda att ett programföretags vilja att betala för sändningstjänster bland annat beror på de ytterligare inkomster som kan erhållas genom företagets närvaro på en viss plattform, vilket i sin tur beror på hur många tittare som förekommer på den plattformen. Eftersom den berörda åtgärden har en effekt på antalet konsumenter av markbundna digital-tv-tjänster, kan det också förekomma en indirekt positiv effekt på nätoperatörerna.
- (97) Det är dock inte möjligt att med säkerhet fastställa att åtgärden redan skulle ha påverkat programföretagens beslut avseende deras närvaro på de olika överföringsplattformarna, och inte heller att beräkna det pris som de berörda programföretagen skulle ha varit benägna att betala om stödet inte hade beviljats. Dessutom innebär ägandesambanden mellan programföretag och nätoperatörer på den markbundna digitala plattformen att det är mindre relevant att skilja mellan de två typerna av stödmottagare, vilket Italien också instämmer i. Om den berörda åtgärden upprepades över tiden och ständigt främjade befintliga analoga tittares övergång till den digitala markbundna plattformen skulle de dock påverka kundkretsens storlek på de olika plattformarna i en sådan utsträckning att den också skulle inverka på programföretagens beslut vad gäller närvaron på en viss plattform. Följaktligen skulle en eventuell upprepning av åtgärden innebära en fördel för de markbundna digitala nätoperatörerna i förhållande till satellitnätoperatörerna.
- (98) Slutligen finns det nätoperatörer som inte bara säljer sändningstjänster till programföretagen, utan som också marknadsför tillhandahållande av tv-tjänster direkt till allmänheten. Detta är till exempel fallet med "triple play-operatören"⁽⁴⁴⁾ Fastweb som sänder via kabel och som

även tillhandahåller betal-tv. I detta fall får nätoperatören en förmån som liknar den som programföretagen har och som redan beskrivits i punkterna 84–88.

Dekoderproducenterna

- (99) Som redan har betonats i beslutet om att inleda förfarandet utgörs den indirekta fördelen för dekodeproducenterna av möjligheten att sälja ett större antal dekodrar än de skulle ha gjort om åtgärden inte hade beviljats. Stödets effekt är i själva verket att de dekodrar som omfattas av åtgärden blir billigare för konsumenterna, vilket gör det möjligt för producenterna att antingen öka sin försäljning utan att sänka produktens pris eller att öka priset utan att förlora kunder.

IV.A.3. SELEKTIVITET

- (100) Den fördel som den berörda åtgärden ger de markbundna programföretagen och de betal-tv-operatörer som sänder via kabel är selektiv. Alla programföretag kan inte få en indirekt fördel av åtgärden. Vissa programföretag finns bara på satellitplattformen och kan inte utnyttja den fördel som stödet ger med ett ökat antal digital-tv-tittare.
- (101) Det föreligger också en selektiv fördel inom sektorn för dekodertillverkare.

IV.A.4 SNEDVRIDNING AV KONKURRENSEN

- (102) *Programföretag*
- (103) I beslutet om att inleda förfarandet ansåg kommissionen att den fördel som beviljas programföretag och operatörer av markbundna nät är till nackdel för programföretag som använder andra tekniska plattformar eller programföretag som för närvarande inte kan sända.
- (104) De markbundna digitala sändningarna konkurrerar inte bara med det okodade analoga utbudet utan också med betal-tv-utbudet. Stödet gör det möjligt för DVB-T- och DVB-C-operatörerna att komma in på betal-tv-marknaderna till en lägre kostnad och att börja konkurrera med befintliga operatörer (till exempel Sky Italia). Detta bekräftas i slutsatserna i AGCOM:s rapport⁽⁴⁵⁾ enligt vilka det berörda stödet är avgörande för att utveckla kundkretsen för de programföretag som använder DVB-T, liksom i den italienska konkurrensmyndighetens undersökning som betonar principen om teknisk neutralitet⁽⁴⁶⁾.

⁽⁴³⁾ Se artikel 9 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/21/EG av den 7 mars 2002 om ett gemensamt regelverk för elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster (ramdirektiv).

⁽⁴⁴⁾ "Triple play" är en marknadsföringsterm för en pakettjänst med höghastighetsstillgång till Internet, telefoni och tv via en bredbandsuppkoppling.

⁽⁴⁵⁾ Se punkt 88 d i AGCOM:s rapport (se fotnot 20).

⁽⁴⁶⁾ Autorità italiana garante della concorrenza e del mercato (den italienska konkurrensmyndigheten): *Conclusion of fact-finding investigation into sale of television commercials* (engelsk version av "Conclusioni dell'indagine conoscitiva sul settore televisivo: la raccolta pubblicitaria") Rom den 6 december 2004.

- (105) Efter att ha tagit emot synpunkter från Italien och de berörda parterna anser kommissionen fortfarande att de selektiva fördelar som stödet ger kan snedvrída konkurrensen. För det första är argumenten att de markbundna operatörerna och satellitoperatörerna inte är konkurrenter på samma betal-tv-marknad och att dekoderkostnaden bara marginellt påverkar konsumenternas val mellan de två olika plattformarna diskutabla. Följaktligen måste även slutsatsen av dessa båda argument, dvs. att åtgärden inte snedvrider konkurrensen, förkastas.
- (106) Enligt artikel 87.1 i EG-fördraget räcker det att stödet hotar att snedvrída konkurrensen genom att bevilja en selektiv fördel. Även om utbudet av markbunden digital betal-tv för närvarande inte är jämförbart med det betal-tv-utbud som finns tillgängligt via satellit, varken i fråga om typ av tjänster (beställ-tv jämfört med månadsabonnemang) eller i fråga om ekonomisk storlek (2005 stod satellit-tv:n för nästan 95 % av inkomsterna från abonnenterna), finns det dock en viss grad av utbytbarhet mellan de två utbudstyperna. När den markbundna digitala plattformen framgångsrikt har lanserat och etablerat betal-tv-tjänster på marknaden – även tack vare dekodebidragen – kommer den att kunna konkurrera med analoga tjänster som tillhandahålls på alternativa plattformar.
- (107) Detta bekräftas av utvecklingen i andra medlemsstater. Till exempel i Storbritannien där den brittiska konkurrensmyndigheten, inom ramen för ovan nämnda undersökning om BskyB, drog slutsatsen att direktsända matcher i Fotball Association Premier League var en enda relevant marknad för alla tv-plattformar. Med hänsyn till betal-tv-marknadernas utvecklingsstadium står det således klart att tv-utbudet på den markbundna digitala plattformen kan konkurrera med det utbud som finns tillgängligt via satellit.
- (108) Dessutom beviljades stöden vid en kritisk tidpunkt när många analoga markbundna tv-tittare måste ta ställning till övergången till digital-tv och kunde välja mellan att investera i en mottagare för markbundna sändningar eller satellitsändningar. Med tanke på att stöden minskar investeringskostnaden för en mottagare som kan ta emot markbunden tv (dvs. en dekoder) är det uppenbart att de påverkar valet. Med hänsyn till kostnaderna för att byta från en plattform till en annan när valet har gjorts, skulle stödets snedvrídande effekt också kunna vara ganska långvarig.
- (109) Det bör också noteras att i den italienska konkurrensmyndighetens beslut ⁽⁴⁷⁾, där den bedömde förekomsten av en eventuell intressekonflikt för att fastställa om stödet för dekodrarna i fråga orsakade en intressekonflikt till förmån för företag som ägdes av premiärministern, undersökte den snarare betal-tv-marknaden än betonade skillnaden mellan markbunden tv och satellit-tv. I punkt 52 angav konkurrensmyndigheten att Mediaset, Telecom Italia, Sky och Fastweb kunde betraktas som potentiella konkurrenter på betal-tv-marknaden, trots de olika betal-tv-utbudena.
- (110) Kommissionen kan inte heller godta Italiens och Mediasets argument enligt vilket åtgärdens selektiva karaktär och snedvrídande effekt härrör från Skys affärsbeslut att använda NDS-teknologi, eftersom ordalydelsen i lagstiftningen utesluter satellitdekodrar från att omfattas av åtgärden, även om satellitoperatörerna hade för avsikt att använda dekodrar som var utrustade med den relevanta öppna tekniken. Det är inte heller relevant att Sky Italia, efter de ändringar av 2006 års budgetlag som infördes för att göra det möjligt att subventionera alla interaktiva dekodrar oavsett plattform, inte gick över från icke-öppna dekodrar till dekodrar som kunde omfattas av stödet. Det rör sig i själva verket om en strategi som kan bero på flera faktorer, till exempel företagets tidigare investeringar och beslut om att vänta på kommissionens beslut om den nya åtgärdens förenlighet med den gemensamma marknaden.
- (111) En indirekt bekräftelse på att tillgång till betal-tv-marknaden till ett lägre pris snedvrider konkurrensen ges i Deutsche Banks forskning (s. 18 och följande), där man analyserar Mediasets finansiella scenarier till följd av utvecklingen av att erbjuda fotbollsmatcher som en beställ-tv-tjänst som en funktion av den kundkrets som inte köptes av Sky Italia vilket påverkar tillväxttakten för DTH betal-tv. Å andra sidan har även de uppgifter som tillhandahållits av Sky Italia – i syfte att visa att tillväxttakten för Sky Italias abonnenter påverkades av försäljningen av subventionerade dekodrar – en tendens att stödja uppfattningen att det föreligger en grad av konkurrens på betal-tv-marknaden.

Nätoperatörerna

- (112) Snedvrídningen av konkurrensen noteras inte bara på programföretagens nivå, utan kan också äga rum på nätoperatörernas nivå. I december 2005 beräknades antalet satellit-tv-tittare till cirka 4,8 miljoner, men Sky hade bara 3,5 miljoner abonnenter. De återstående 1,3 miljoner tittarna var följaktligen intresserade av det okodade satellit-tv-utbudet. Detta är en indikation på att okodad satellit-tv kan utgöra ett alternativ för konsumenterna till markbunden digital-tv eller kabel-tv, och också kan bidra till att underlätta övergången till digital-tv. Genom att utesluta

⁽⁴⁷⁾ Se fotnot 5.

satellitplattformen från stöden i fråga och selektivt inrikta dem på markbundna digitala dekodrar och kabel-dekodrar riskerar åtgärden att styra tv-tittarna mot programföretag som använder markbundna nätoperatörer och kabelnätoperatörer snarare än satellitoperatörer.

IV.A.5 PÅVERKAN PÅ HANDELN MELLAN MEDLEMSSTATERNA

(113) Marknaderna för sändningstjänster och nättjänster är öppna för internationell konkurrens. Genom att selektivt främja vissa nätoperatörer eller programföretag snedvrids konkurrensen på bekostnad av ekonomiska aktörer som skulle kunna komma från andra medlemsstater. Satellitoperatörernas och en av de klagandes (Sky TV) exempel är mycket klara i detta avseende. Följaktligen främjar den berörda åtgärden vissa företag i förhållande till konkurrenterna på den gemensamma marknaden.

(114) Kommissionens slutsats att snedvridningen av konkurrensen mellan tv-programföretagen och mellan nätoperatörerna kan påverka handeln mellan medlemsstaterna har inte bestridits av någon av de berörda parterna. Kommissionen bekräftar därför slutsatsen i beslutet om att inleda förfarandet enligt vilken åtgärden påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

IV.A.6 SLUTSATS

(115) Sammanfattningsvis anser kommissionen att, även om de viktigaste stödmottagarna bara erhåller en indirekt fördel från den berörda åtgärden, utgör den ett statligt stöd till förmån för betal-tv-operatörer som använder DVB-T. Detta stöd gör det framför allt möjligt för dem att skapa en kundkrets och, således, tillhandahålla nya tjänster och till en låg kostnad få tillgång till betal-tv-marknaden. Detta gäller även för de kabeloperatörer som tillhandahåller betal-tv-tjänster och följljaktligen är betal-tv-operatörer.

(116) Kommissionen anser att den berörda åtgärden utgör indirekt stöd eftersom stödordningens huvudeffekt har varit att ge de angivna stödmottagarna en indirekt fördel, trots att dessa inte hade någon direkt koppling till de företag som tillverkar den ovannämnda produkten.

(117) Förekomsten av statligt stöd i det aktuella fallet ifrågasätts inte vid en eventuell tillämpning av Altmark-domen⁽⁴⁸⁾ med avseende på en eventuell ersättning för kostnader för allmännyttiga tjänster. Inget av de fyra kriterierna i domen är uppfyllda (de allmännyttiga tjänsterna skall ha ålagts och vara klart definierade, kriterierna på grundval av vilka ersättningen beräknas skall vara fastställda i förväg, ersättningen får inte överstiga vad som krävs för att täcka kostnaderna och tillhandahållaren av de allmännyttiga tjänsterna skall väljas inom ramen för ett offentligt anbuds förfarande eller genom beräkning av de ytterligare kostnaderna netto för ett genomsnittligt och välskött företag).

(118) Följljaktligen kan kommissionen inte godta RAI:s synpunkt, enligt vilken åtgärden inte utgör stöd till förmån för RAI eftersom företaget var skyldigt att genomföra särskilda investeringar i digital teknik med hänsyn till företagets förpliktelser inom public service-området.

(119) När det gäller de markbundna digitala nätoperatörerna kan kommissionen inte – trots att den anser att den berörda åtgärden eventuellt har snedvridit konkurrensen till deras fördel – med rimlig säkerhet fastställa att de fick del av fördelen under den period som åtgärden tillämpades. Därför drar kommissionen slutsatsen att de ovannämnda nätoperatörerna inte är mottagare av statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.

(120) Slutligen noterar kommissionen att den, i beslutet om att inleda förfarandet, utöver programföretagen och nätoperatörerna, har identifierat en tredje kategori eventuella indirekta stödmottagare, nämligen dekodeproducenterna.

(121) I beslutet om att inleda förfarandet hyste kommissionen tvivel om huruvida åtgärden utgjorde stöd till förmån för dekodeproducenterna, med hänsyn till att stödet beviljas för dekodrar som innehåller MHP-standarden, dvs. ett öppet gränssnitt för tillämpningsprogram som finns tillgängligt utan kostnad för alla tillverkare. Stödet är avsett för konsumenter som kan välja bland dekodrar från alla tillverkare, och därför verkade det som om stödet inte selektivt främjade något slags dekodeproducent på grundval av produktionsställe. Det verkade inte heller som om det fanns producenter som specialiserat sig på tillverkning av subventionerade dekodrar och som skulle ha kunnat främjas i förhållande till tillverkare av andra modeller. Det verkade inte som om dekodeproducenterna konkurrerade med operatörer inom andra sektorer som inte kunde dra nytta av åtgärden. Slutligen verkade det inte som om den berörda åtgärden genom sitt syfte eller allmänna struktur var inriktad på att skapa en fördel för dekodeproducenterna.

(122) Å andra sidan noterar kommissionen att dekodeproducenterna får en sektoriell fördel som andra sektorer i ekonomin inte kan utnyttja och som leder till en snedvridning av resursfördelningen inom ekonomin. Även om ingen av de kommentarer som inkommit i samband med beslutet om att inleda förfarandet anger att det föreligger stöd till förmån för dekodeproducenterna anser kommissionen att det inte är möjligt att fullständigt utesluta förekomsten av en snedvridning av konkurrensen på denna nivå.

(123) I det berörda fallet anser kommissionen dessutom att det inte är nödvändigt att fastställa om den berörda åtgärden utgör stöd till dekodeproducenterna i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget. Åtgärdens indirekta

⁽⁴⁸⁾ Domstolens dom av den 24 juli 2003 i mål C-280/00, *Altmark Trans GmbH*, REG 2003, s. I-7747, punkterna 88–94.

effekt i form av ökad dekoderförsäljning är förenad med alla initiativ som de offentliga myndigheterna beslutar att genomföra till förmån för utvecklingen av digital-tv. Som förklaras i nedanstående avsnitt IV.B skulle kommissionen, om det förekom stöd till dekoderproducenterna, betrakta det som förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget.

IV.B. BEDÖMNING AV FÖRENLIGHETEN

(124) I beslutet om att inleda förfarandet uttryckte kommissionen tvivel om huruvida den berörda åtgärden utgör stöd som är förenligt med den gemensamma marknaden på grundval av artikel 87.2 a, artikel 86.2 och artikel 87.3 c i EG-fördraget efter att i det berörda fallet ha utslutit tillämpning av de andra undantagen som föreskrivs i artikel 87 i EG-fördraget. I sina synpunkter lade Italien och Mediaset fram argument i syfte att bemöta kommissionens invändningar i beslutet om att inleda förfarandet. I dessa argument angav Italien och Mediaset att åtgärden var förenlig med den gemensamma marknaden på grundval av artikel 87.2 a och artikel 87.3 c i EG-fördraget. Italien har dessutom hävdad att, enligt dess uppfattning, är de undantag som föreskrivs i artikel 87.3 b och artikel 87.3 d i EG-fördraget tillämpliga i det berörda fallet. Efter att ha tagit emot synpunkter från Italien och de berörda parterna står kommissionen fast vid sin ståndpunkt att det berörda stödet inte är förenligt med den gemensamma marknaden av de skäl som anges nedan i detta beslut.

IV.B.1. ARTIKEL 87.2 A I EG-FÖRDRAGET

(125) I beslutet om att inleda förfarandet ansåg kommissionen att uttrycket "social karaktär" skall tolkas restriktivt, och följaktligen att detta uttryck, enligt kommissionens praxis, bör avse stöd för att uppfylla behoven hos mer utsatta befolkningsgrupper. I beslutet om att inleda förfarandet framhålls ett exempel från riktlinjerna för statligt stöd till lufttransporter⁽⁴⁹⁾ där stöd av social karaktär i princip bara skall omfatta särskilda kategorier av passagerare. I det berörda fallet har kommissionen framhållit att lagen inte innehåller någon hänvisning till stödmottagarens sociala eller ekonomiska situation. Den hänvisade till AGCOM:s undersökning om tillgången på dekoder på marknaden till överkomliga priser där det framgår att det inte är hela befolkningen som behöver stöd för att gå över till digital-tv. I själva verket visade tendensen på marknaden att i bästa fall skulle mer än 50 % av hushållen ha haft en dekoder senast 2006, eller i värsta fall början av 2008⁽⁵⁰⁾.

(126) Italiens argument att AGCOM:s uppgift om att 50 % av hushållen skulle ha en dekoder från utgången av 2006 till 2008 är låg om man beaktar att de högre kostnaderna för interaktiva dekoder inte ändrar kommissionens bedömning, eftersom Italien inte har lagt fram några argument som visar att stödet bara avser befolkningsgrupper som behöver stödet eller att hela befolkningen behöver detta stöd.

(127) Likaså kan kommissionen inte godta argumentet att åtgärden skulle ha en indirekt effekt till förmån för fattiga hushåll till följd av de stordriftsfördelar som för med sig en prisminskning på dekoderarna av följande två skäl: För det första skall undantagen från den allmänna regeln om stödets oförenlighet med den gemensamma marknaden tolkas restriktivt. Detsamma gäller för begreppet stöd av social karaktär, som måste tolkas som stöd som enbart och direkt är avsett för de minst gynnade befolkningsgrupperna. För det andra om kommissionen skulle ha godtagit Italiens argument skulle det vara liktydigt med att acceptera argumentet att ett eventuellt stöd som beviljats till hela befolkningen är av social karaktär eftersom det också skulle hjälpa befolkningsgrupper som har behov av stödet. Om man antar detta synsätt skulle det innebära att man accepterar att allt indirekt stöd som tillhandahållits via konsumenter eller investerare är förenligt med den gemensamma marknaden, vilket innebär att man kringgår den restriktiva karaktären på undantagen från det allmänna förbudet mot statligt stöd.

(128) Sammanfattningsvis verkar det som om åtgärden inte har social karaktär och att undantaget i artikel 87.2 a i EG-fördraget inte är tillämpligt.

IV.B.2. ARTIKEL 87.3 B I EG-FÖRDRAGET

(129) I beslutet om att inleda förfarandet anger kommissionen att undantaget i artikel 87.3 b i EG-fördraget inte är tillämpligt på det berörda stödet. I sina kommentarer hävdar Italien att eftersom övergången till digital teknik är ett projekt av gemensamt europeiskt intresse inom ramen för ett gränsöverskridande program som stöds av flera medlemsstater, borde undantaget i artikel 87.3 b i EG-fördraget tillämpas i linje med domstolens domar i målen *Exécutif régional wallon* och *SA Glaverbel* mot kommissionen⁽⁵¹⁾.

⁽⁴⁹⁾ EGT C 350, 10.12.1994, s. 5, avsnitt III.3.

⁽⁵⁰⁾ Se AGCOM:s rapport, punkterna 50–56.

⁽⁵¹⁾ Dom av den 8 mars 1988 i förenade målen C 62/87 och C 72/87, *Exécutif régional wallon* och *SA Glaverbel* mot kommissionen, Rec. 1988, s. I-01573.

(130) I dessa två fall hade Walloniens regionala regering beviljat stöd till Glaverbel, ett företag som investerade i högteknologiföretag, till exempel i utveckling av fotoelektriska celler i tunna lager, en sektor som omfattades av det särskilda programmet för forskning, teknisk utveckling och demonstration på informationsteknikens område (ESPRIT). På basis av detta hade Walloniens regionala regering fastställt att stödet var förenligt med den gemensamma marknaden i enlighet med undantaget i artikel 87.3 b i EG-fördraget. ESPRIT var ett program som hade inrättats av Europeiska gemenskapen. Domstolen fastställde att kommissionen hade utnyttjat sitt utrymme för skönsmässig bedömning i frågan och att parterna inte hade bevisat att åtgärden hade bidragit till ett projekt av gemensamt europeiskt intresse.

(131) I det berörda fallet anser kommissionen inte att de åtgärder som Italien vidtagit för att främja dekodarförsäljningen faller inom ramen för undantaget i artikel 87.3 b i EG-fördraget. Åtgärden är ett enskilt initiativ från en medlemsstat som, enligt nedanstående förklaring, leder till en onödig snedvridning av konkurrensen. Åtgärden kan inte betraktas som en del av ett väldefinierat projekt som överenskommit och samordnats med andra medlemsstater på ett sådant sätt att den utesluter negativa effekter på handeln och konkurrensen, och att den gagnar det gemensamma europeiska intresset. När det gäller Italiens kommentar att det finns ett gemensamt intresse i att avsluta övergången till digital teknik och att ett ökat antal medlemsstater stöder detta mål, kommer detta argument att tas upp i följande avsnitt där de eventuella grunderna för åtgärdens förenlighet enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget diskuteras.

IV.B.3 ARTIKEL 87.3 C I EG-FÖRDRAGET

(132) I beslutet om att inleda förfarandet förklarade kommissionen att den inte var övertygad om att stödet till programföretagen kunde anses vara förenligt med den gemensamma marknaden i den mening som avses i artikel 87.3 c i EG-fördraget. Kommissionen står fast vid sin uppfattning även efter att ha tagit emot synpunkter från de berörda parterna.

(133) För att vara förenligt med den gemensamma marknaden i den mening som avses i artikel 87.3 c i EG-fördraget måste stödet söka uppnå ett mål av gemensamt intresse på ett nödvändigt och proportionerligt sätt. Åtgärden skall särskilt bedömas med hänsyn till följande aspekter:

- a) Är avsikten med stödåtgärden att uppnå ett väldefinierat mål av gemensamt intresse?
- b) Har stödåtgärden utformats på lämpligt sätt för att uppnå målet av gemensamt intresse, dvs. syftar det

föreslagna stödet till att avhjälpa ett marknadsmisslyckande eller att uppnå ett annat mål, dvs.

- i) är stödåtgärden ett lämpligt instrument eller finns det andra instrument som är lämpligare?
  - ii) finns det en stimulanseffekt, dvs. förändrar stödet företagets beteende? och
  - iii) är stödåtgärden proportionell, dvs. skulle samma ändring av handlingsmönstret kunna uppnås med mindre stöd?
- c) Är snedvridningen av konkurrensen och påverkan på handeln begränsad, så att de positiva effekterna överväger totalt sett?

IV.B.3.1 Mål av gemensamt intresse

(134) I beslutet om att inleda förfarandet förklarade kommissionen att övergången till digital teknik skulle föra med sig betydande fördelar – en effektivare användning av frekvensspektrumet och en ökning av sändningskapaciteten – som leder till förbättrade tjänster och ett utvidgat utbud för konsumenterna. Därför angav kommissionen i beslutet om att inleda förfarandet att övergången från analog teknik till digital teknik och spridning av öppna standarder för interaktiva tjänster måste betraktas som mål av gemensamt intresse. I sina kommentarer instämmer Italien med kommissionen på denna punkt. Europa 7 har dock uttryckt sin oro över Sky Italias synpunkter från det företagets klagomål och betonade att det inte står något gemensamt intresse på spel eftersom köpet av digitala dekodrar i detta skede är en helt kommersiell verksamhet och att fördelen av att gå över till digital teknik redan har skjutits upp till 2012.

(135) Kommissionen bestrider de argument som lagts fram av Europa 7. Först och främst, som redan har angetts i beslutet om att inleda förfarandet, stöder kommissionen aktivt övergången till digital teknik och den har framhållit dess fördelar i handlingsplanen eEuropa 2005, de två meddelandena om övergången till digital teknik⁽⁵²⁾ och meddelandet om i2010 – *Det europeiska informationssamhället för tillväxt och sysselsättning*⁽⁵³⁾. Regelverket skall varken föreskriva eller främja användning av en särskild digital plattform, med andra ord skall det respektera den så kallade principen om teknisk neutralitet, men, enligt vad som anges i direktiv 2002/21/EG⁽⁵⁴⁾, får åtgärder vidtas när det krävs för att korrigera marknadsmisslyckanden som särskilt avser en viss plattform. I det långa loppet bör de plattformar som ger konsumenterna störst nytta lyckas hävda sig bäst på marknaden.

⁽⁵²⁾ KOM(2003) 541 slutlig och KOM(2005) 204 slutlig (se fotnot 7).

⁽⁵³⁾ Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt regionkommittén, KOM(2005) 229 slutlig av den 1 juni 2005.

⁽⁵⁴⁾ Se fotnot 14 och skäl 18 i direktivet.

- (136) I meddelandet om interoperabilitet för digitala interaktiva televisionstjänster⁽⁵⁵⁾ betonar kommissionen också vikten av interaktiva tjänster och interoperabilitet. I meddelandet preciseras att "kommissionen strävar efter att se till att EU-medborgarna får möjlighet att dra nytta av det ökade antal interaktiva digitaltevetjänster som kan nå via allt fler olika överföringsplattformar". Utöver video bidrar den interaktiva televisionen med ett antal funktioner till digital-tv:n. Dessa funktioner skulle i framtiden kunna utnyttjas både för kommersiella ändamål och för att genomföra e-förvaltningsfunktioner för de befolkningsgrupper som har störst svårigheter med informationsteknik.
- (137) I meddelandena framhåller kommissionen dessutom att bristen på interoperabilitet (som avser såväl teknisk interoperabilitet som tillgång) och de eventuella begränsningarna av konsumenternas val skulle kunna påverka det fria informationsflödet, mediemångfalden och den kulturella mångfalden. Dessa problem skulle kunna sammanfattas enligt följande: Konsumenterna skulle inte kunna köpa en standardiserad universell mottagare som kan ta emot alla interaktiva okodade tv-tjänster och betal-tv-tjänster, och skulle vara tvungna att använda dyrare mottagare som innehåller gränssnitt för tillämpningsprogram (API) med begränsad tillgänglighet. Programföretagen skulle stöta på problem vid utvecklingen och tillhandahållandet av interaktiva tjänster eftersom de måste förhandla med de vertikalt integrerade nätoperatörer som kontrollerar API-tekniken med begränsad tillgänglighet. Öppna gränssnitt för tillämpningsprogram (API) underlättar interoperabiliteten, dvs. möjligheten att föra över interaktivt innehåll mellan mekanismer för tillhandahållande samtidigt som innehållet är intakt och behåller full funktionalitet. Kommissionen betonar dessutom att MHP-standarden för närvarande är den mest avancerade öppna API-standarden i Europa och att kommissionen kommer att vidta ytterligare åtgärder för att främja frivilligt antagande av denna standard. Ett sätt att minska de ytterligare kostnaderna för konsumenterna för utrustning med standard "execution engines" som MHP, är att subventionera inköp på konsumentnivå. Kommissionen anser därför att medlemsstaterna kan erbjuda statligt stöd till konsumenterna.
- (138) För det andra, även om många av de ovannämnda fördelarna – särskild de fördelar som inte är kopplade till kommersiell verksamhet – bara kommer att genomföras i framtiden, är det inte ett skäl att tro att den berörda åtgärden inte kommer att bidra till uppnåendet av ett mål av gemensamt intresse. Å andra sidan anser kommissionen inte heller att det faktum att de märkbara fördelarna för närvarande enbart är kopplade till kommersiell verksamhet innebär att inget mål av gemensamt intresse berörs. Snarare är fördelarna för konsumenterna inte bara en viktig del i all konkurrenspolitik, utan också en positiv effekt av ett statligt initiativ, och ökande välbästand för konsumenterna kan mycket väl falla inom ramen för definitionen av gemensamt intresse.
- (139) Därför står kommissionen fast vid sin ståndpunkt att den berörda stödåtgärdens syfte är att uppnå ett väldefinierat mål av gemensamt intresse.
- IV.B.3.2 Lämpligt utformat stöd**
- (140) I beslutet om att inleda förfarandet erkände kommissionen att övergången till digital teknik kan förhindras av vissa marknadsmisslyckanden och problem med den sociala sammanhållningen, så att konsumentstödet i princip blir ett acceptabelt sätt att främja övergången, förutsatt att det beviljas med hänsyn till principen om teknisk neutralitet.
- (141) Kommissionen har uttryckt sin preliminära åsikt om den berörda åtgärden när det gäller de olika formerna⁽⁵⁶⁾ av marknadsmisslyckande eller sociala problem, och särskilt när det gäller de marknader som avser programföretagen, dvs:
- Utvecklingen av markbundna digitala sändningar kan förhindras av ett samordningsproblem mellan marknadsoperatörerna.
  - Åtgärden är en kompensation för de konsumenter som måste anpassa sin egen analoga utrustning.
  - Förekomsten av inflytande på marknaden kan förhindra att marknaden kan utnyttja konkurrensen mellan operatörerna fullt ut.
  - Övergången till digital teknik kan få positiva externa effekter tack vare ett förbättrat utnyttjande av frekvensspektrumet.
  - Åtgärden främjar innovation och utveckling av nya tjänster, vilket utgör ett särskilt slags externa effekter.
- (142) Med avseende på dessa punkter skall det bedömas i) om det rör sig om verkliga marknadsmisslyckanden som hindrar marknaden från att fungera effektivt, ii) om de statliga stöden är det lämpligaste medlet för att korrigera marknadsmisslyckandet, och iii) om det beviljade stödet motsvarar det lägsta belopp som krävs för att uppnå nämnda mål.
- Samordningsproblemet*
- (143) I beslutet om att inleda förfarandet erkände kommissionen att samordningsproblemet mellan marknadsoperatörerna i princip kan utgöra ett marknadsmisslyckande eftersom programföretagen måste komma överens om gemensamma datum för övergången till digitala sändningar för att i så hög grad som möjligt minska kostnaderna för

⁽⁵⁵⁾ Se KOM(2004) 541 och fotnot 7.

⁽⁵⁶⁾ Se även kommissionens slutliga beslut 2006/513/EG och fotnot 24.

parallella sändningar, särskilt på grund av att frekvensspektrumet är otillräckligt för att sända analoga och digitala tv-signaler samtidigt (den så kallade *simulcast*-fasen). På liknande sätt kommer konsumenterna att vara benägna att gå över till den digitala plattformen först när denna har kapacitet för ett stort antal programföretag. Följaktligen kan programföretagen vilja vänta på andra operatörer innan de går över till den digitala plattformen. Utan samordning mellan operatörerna kan denna inställning göra att övergången försenas. Det kan därför vara värt att minska *simulcast*-fasens varaktighet och få programföretagen att gå över till digital teknik samtidigt.

(144) Kommissionen anser dock att åtgärden inte är ett lämpligt instrument för att bemöta ett sådant marknadsmisslyckande. En obligatorisk tidsgräns för övergången till digital teknik – dvs. den 31 december 2006 då åtgärden skulle inledas – verkar dock redan vara tillräcklig för att uppmuntra programföretagen att planera och samordna övergången till den nya plattformen och för att hjälpa konsumenterna att anpassa sig till den nya sändningstekniken. Om stödet till konsumenterna kan öka efterfrågan på markbundna digital-tv-tjänster är det onödigt att ta upp den specifika frågan om samordning mellan marknadsoperatörerna.

(145) När det gäller den första punkten har Italien noterat att en bindande tidsgräns inte är tillräckligt för att säkerställa att de analoga sändningarna upphör vid otillräcklig efterfrågan, eftersom de konsumenter som inte är intresserade av betal-tv inte skulle vara benägna att gå över med tanke på att de befintliga markbundna programföretagen inte har något intresse av att subventionera konsumenternas köp av dekodrar i en sådan situation. Följaktligen, med tanke på programföretagens konkurrenssituation inom den markbundna analoga tv-sektorn och det faktum att konsumenterna mest tittar på markbunden analog tv, saknade operatörerna incitament att inleda övergången till digital teknik.

(146) Kommissionen står fast vid sin uppfattning att en rättslig tidsgräns räcker för att korrigera ett marknadsmisslyckande som beror på behovet av samordning. Eftersom de italienska myndigheterna hade beslutat att inleda den digitala övergången och fastställt en tidsgräns i lagen för nedsläckningen av de analoga sändningarna måste de befintliga tv-programföretagen betrakta detta beslut som ett faktum och följaktligen börja utveckla nya kommersiella strategier. Eventuella svårigheter till följd av otillräcklig efterfrågan måste bedömas för sig och inte med hänsyn till kravet på samordning mellan marknadsoperatörerna.

(147) Med tanke på den markbundna tv-marknadens anmärkningsvärda storlek i Italien anser kommissionen i vilket fall som helst att risken för att en kritisk massa av konsumenter

inte uppnås – dvs. som räcker för att motivera investeringar i markbunden digital teknik – inte är så stor att de kommersiella aktörerna inte kan klara av den.

Ersättning till konsumenterna

(148) I beslutet om att inleda förfarandet ansåg kommissionen att erbjudande av ersättning till konsumenter som måste uppdatera sin analoga utrustning är nödvändigt för att underlätta övergången till digital teknik. Även om detta argument motiverar stöd till konsumenterna, berättigar det dock inte till diskriminering mellan de markbundna plattformarna och satellitplattformarna eftersom det inte är nödvändigt att styra konsumenterna mot en digital plattform, som den berörda åtgärden gör.

(149) Italien upprepade bara det argument som lagts fram tidigare enligt vilket åtgärden innehåller ett krav på att dekodrarna måste tillåta mottagning av okodad tv utan någon kostnad för användaren, vilket redan skulle utesluta satellitplattformen från åtgärdens fördelar eftersom den enda satellit-operatören, Sky Italia, kräver betalning för tillgång till sina program.

(150) Kommissionen påpekar dock att det också finns ett erbjudande om okodad tv på satellit-plattformen för de konsumenter som inte abonnerar på Sky. Dessutom verkar det inte finnas något skäl att från erbjudandet utesluta sådana konsumenter som väljer att gå över till digitala tv-tjänster som erbjuds i form av abonnemang. Snarare accepterar Italien detta synsätt när det beviljar stöd till konsumenter som tar emot överföring från plattformar via kabel, vilket kräver ett abonnemang.

(151) Om kravet på inga ytterligare kostnader för användaren skall tolkas som ingen merkostnad för mottagning av okodade kanaler i förhållande till de kostnader som konsumenten redan bär för att ta emot andra tjänster som tillhandahålls av programföretaget, då bär inte heller satellit-tv-abbonenterna några ytterligare kostnader för att titta på okodad tv. Å andra sidan, om bestämmelsen skall tolkas som om konsumenten inte skall bära några kostnader alls för att ta emot okodade kanaler, är det oklart varför stödet beviljas för dekodrar för andra plattformar som kräver betalning av en abonnemangsvavgift för vissa Internet- och telekommunikationstjänster.

(152) Italien hävdar att den differentierade behandlingen av DVB-S och DVB-C kan vara berättigad på grund av den aktuella politiken om att främja spridningen av bredband. Kommissionen kan inte godta detta argument eftersom stöd till utveckling av bredband inte kan berättiga till snedvridning av konkurrensen mellan programföretagen och allt eventuellt stöd till förmån för bredband måste övervägas på lämpligt sätt och bedömas för sig.

Förstärkning av konkurrensen mellan de olika överföringsplattformarna

(153) I beslutet om att inleda förfarandet påpekade kommissionen att stöd inte är ett lämpligt instrument för att bemöta bristande konkurrens och, eftersom Sky Italia har en monopolställning på satellitmarknaden och betal-tv-marknaden, är beviljande av stöd till förmån för markbunden teknik inte något giltigt argument för att stödet skall vara förenligt med den gemensamma marknaden.

(154) Kommissionen betonar att de åtaganden som krävdes i samband med News Corporations förvärv av Telepiù och Stream redan var avsedda att skingra konkurrensproblemen. Det faktum att det är omöjligt, särskilt för Sky, att köpa rättigheterna till alla plattformar för direktsändning av fotbollsmatcher främjar helt klart de andra betal-tv-operatörerna, bland annat de markbundna digitala programföretagen.

Externa effekter

(155) I beslutet om att inleda förfarandet framhöll kommissionen att befintliga analoga programföretag redan främjades vid övergången till digital teknik eftersom digitala licenser beviljades automatiskt och utan någon ersättning från staten till de nätoperatörer som var anknutna till programföretagen. Även om de var skyldiga att tillhandahålla en tredjedel av sitt frekvensutrymme var programföretagen garanterade 60 % av sändningskapaciteten. Vidare ger den digitala tekniken programföretagen en ökad sändningskapacitet till lägre kostnader. Alla dessa faktorer verkar tillräckliga för att kompensera programföretagen för kostnaderna för övergången till digital teknik.

(156) Italien och Mediaset hävdar att detta argument inte beaktar det verkliga förhållandet mellan kostnader och fördelar i samband med övergången med tanke på att de som har störst fördel av övergången (de nya konkurrenterna på marknaden) inte är desamma som bär kostnaderna för denna (konsumenterna och, framför allt, de befintliga operatörerna). Kostnadsminskningen kompenseras inte de befintliga aktörerna för den ökade konkurrensen med tanke på att de måste lämna 40 % av sin kapacitet till oberoende producenter. Följaktligen har de befintliga aktörerna inga incitament för att upphöra med de analoga sändningarna och även om de programföretag som använder analog teknik får en fördel skall den betraktas som en kompensation för de kostnader som de har haft.

(157) Kommissionen anser att ovanstående argument är baserat på ett felaktigt antagande, dvs. att de eventuella förluster som de befintliga aktörerna med inflytande på marknaden eventuellt skulle kunna lida till följd av ökad konkurrens på marknaden måste kompenseras. En obligatorisk övergång till digital teknik eller en omfördelning av frekvenser som ger utrymme för nya konkurrenter på marknaden är en berättigad reglering som inte ger rätt till någon kompensation, särskilt med tanke på att de tidigare tv-licenserna har beviljats utan något offentligt upphandlingsförfarande eller fastställande av någon tidsgräns. Därför skall man inte beakta de befintliga programföretagens inkomstförluster vid beräkningen av kostnaderna för övergången till digital teknik.

(158) Mediaset har också framhållit att om företaget självt måste finansiera kostnaden för dekodrar med öppen teknik skulle man utsätta sig för risken att konkurrenterna åker snålskjuts, eftersom konsumenterna också skulle kunna se andra kanaler tack vare dekodrar som finansierats av Mediaset.

(159) Kommissionen förkastar inte detta argument helt och hållet, även om den anser att det skulle ligga i programföretagens intresse att erbjuda tv-tittarna ett bredare utbud som också innefattar konkurrenternas kanaler. Detta är särskilt sant när det gäller den italienska marknaden där konsumenterna är vana vid att se okodade tv-sändningar och där de subventionerade dekodrar med öppen teknik gör det möjligt att inom ramen för den nya digitala tekniken kopiera den ram som för närvarande existerar för analog teknik (med tillägg av betal-tv). I ett sådant sammanhang är det förmodligen normalt att de stora programföretagen bär kostnaderna för att subventionera inköpen av dekodrar och utsätts för att vissa konkurrenter åker snålskjuts⁽⁵⁷⁾.

(160) I vilket fall som helst accepterar kommissionen att staten eventuellt kan ingripa för att stärka efterfrågan för att hjälpa programföretagen att bära kostnaderna för den digitala övergången, med tanke på de berörda externa

⁽⁵⁷⁾ Med hänsyn till den speciella situationen med kraftig vertikal integration på den italienska tv-marknaden anser kommissionen att de risker som framhållits av de berörda parterna inte är särskilt stora, åtminstone inte för vissa operatörer. Kommissionens övertygelse verkar delas av några finansiella aktörer. I ovan nämnda undersökning av Deutsche Bank kan man till exempel läsa följande: "Det finns visserligen risk för att... Mediaset bidrar till att underminera sitt eget tillstånd för markbundna sändningar... vi tror att... eftersom den analoga tv:n kommer att släckas ner är det mer förnuftigt att dra nytta av den möjlighet som skapades genom bristen på hårdvara för betal-tv som uppstod till stor del på grund av Italiens unika infrastruktur för tv-sändningar. Vi misstänker att Mediaset och RAI tillsammans kommer att fortsätta att ha störst tittarandel vad gäller marksänd digital-tv... Med tanke på deras kontroll av tillgången till digital-tv-kunder för de nya kanaler som vill använda deras multiplex är vi övertygade att de har försäkrat sig om kontrollen över konkurrensituationen på marknaden."

effekterna och problemen med konkurrenter som åker snålskjuts. Kommissionen anser dock att de ovannämnda argumenten inte kan berättiga det faktum att stödet beviljas selektivt till markbunden tv och utesluter den konkurrerande satellit-plattformen.

Att främja innovation

(161) I de synpunkter som lades fram före offentliggörandet av beslutet om att inleda förfarandet hävdade Italien att syftet med digital teknik är att främja innovation genom att erbjuda interaktiva tjänster (möjlighet för användarna att kommunicera med systemet) och interoperabilitet (möjlighet för användarna att få tillgång till alla programföretag via en enda dekoder).

(162) Redan i beslutet om att inleda förfarandet medgav kommissionen att den berörda åtgärden har medfört att priset på interaktiva dekoder närmast sig priset på enklare modeller som inte är anpassade för interaktiva tjänster (så kallade zappers).

(163) I de synpunkter som presenterades i samband med beslutet att inleda förfarandet inkom Italien dock inte med några giltiga skäl för att utesluta satellit-tekniken från åtgärden, utan hävdade bara att, när stödåtgärden hade trätt i kraft, var satellitdekodrarernas interaktiva tjänster mycket begränsade på grund av användning av en teknik med begränsad tillgänglighet utan öppna gränssnitt för tillämpningsprogram.

(164) Av följande skäl anser kommissionen att dessa argument inte är giltiga för att stödet till de markbundna digitala programföretag som erbjuder betal-tv-tjänster och de operatörer som erbjuder betal-tv via kabel skall kunna betraktas som förenligt med den gemensamma marknaden: För det första var det tekniskt möjligt att förse marknaden med dekoder som hade avancerad interaktiv kapacitet för dem som tittade på okodade sändningar via satellit. Genom att på förhand utesluta satellitdekoder har den berörda åtgärden förmodligen förhindrat spridning av högkvalitativa satellitdekoder. För det andra inledde Sky Italia sin övergång till en teknik med icke-öppna standarder under 2004 fram till början av 2005, och det kan inte uteslutas att företaget skulle ha gjort ett annat val om stödåtgärden också hade omfattat satellit-teknik.

(165) Därför står kommissionen fast vid sin uppfattning att ett uteslutande av satellitplattformen, på basis av argumentet att satellitplattformen bara använde icke-interoperativa dekoder när den första åtgärden antogs, inte verkar ta hänsyn till att satellitoperatörerna kunde ha haft kapacitet att tillhandahålla interoperabilitet för att kunna omfattas av åtgärden.

IV.B.3.3 Att förhindra onödiga snedvridningar av konkurrensen

(166) Även om den statliga åtgärden skulle kunna vara berättigad med hänsyn till vissa marknadsmisslyckanden och eventuella sammanhållningsproblem står kommissionen fast vid sin uppfattning att det sätt på vilket åtgärden har genomförts leder till onödiga snedvridningar av konkurrensen.

(167) I avsnitt IV.A.4 "Snedvridning av konkurrensen" har kommissionen beskrivit varför den anser att det föreligger en sådan snedvridning, till skillnad mot vad Italien och Mediaset har hävdad. Dessutom, som kommissionen redan förklarade i beslutet om att inleda förfarandet, är det onödigt att satellitoperatörerna är uttryckligen uteslutna från stödet. Detta leder också till en snedvridning av konkurrensen på betal-tv-marknaden, där några av stöd-mottagarna redan bedriver verksamhet på den extremt koncentrerade marknaden för markbunden analog tv och kan räkna med stora tittargrupper.

(168) Det föreligger dock inte någon onödig snedvridning av konkurrensen när det gäller dekoderproducenterna. Åtgärden främjar teknisk utveckling i form av högkvalificerade dekoder med standarder som är tillgängliga för alla producenter. Alla producenter av dekoder, inklusive producenter i andra medlemsstater, som avser att sätta igång med sådan produktion kan omfattas av fördelen. Även om det är sant att åtgärden leder till en förändring av den normala resursfördelningen på marknaden genom att stimulera efterfrågan på dekoder, är detta ett inneboende och oundvikligt resultat av vilken offentlig politik som helst till förmån för övergången till digital teknik – även den ur teknisk synvinkel mest neutrala politiken. Därför går det inte att hävda att åtgärden leder till onödiga snedvridningar av konkurrensen i fråga om dekoderproducenterna.

IV.B.3.4 Slutsats avseende artikel 87.3 c i EG-fördraget

(169) I artikel 87.3 c föreskrivs att en åtgärds negativa effekter på konkurrensen utjämnas av dess positiva effekter på utvecklingen. I det berörda sammanhanget verkar det som om den digitala övergången och interoperabilitet är mål av gemensamt intresse som vid förekomst av externa effekter som orsakats av övergången och sammanhållningsproblem i samband med kundernas skyldighet att gå över till digital-tv i princip kan berättiga till stöd i form av ett bidrag till konsumenterna.

(170) Vissa av åtgärdens egenskaper är varken nödvändiga eller proportionella och leder till onödiga snedvridningar av konkurrensen till förmån för de befintliga markbundna tv-programföretagen på en marknad som till synes karaktäriseras av en strikt oligopolsituation där dessa störningar kan ha en mycket kraftig effekt på konkurrensen.

(171) Följaktligen anser kommissionen att stödet till de markbundna digitala programföretagen som erbjuder betal-tv-tjänster och till operatörer som erbjuder betal-tv via kabel inte kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden i den mening som avses i artikel 87.3 c i EG-fördraget. Å andra sidan anser kommissionen att åtgärden till förmån för dekodeproducenterna, om det verkligen rörde sig om stöd, skulle vara förenlig med den gemensamma marknaden i den mening som avses i artikel 87.3 c i EG-fördraget.

IV.B.4 ARTIKEL 87.3 D I EG-FÖRDRAGET

(172) Med tanke på att det finns många marksändande lokala programföretag som den italienska regeringen vill skydda hävdar Italien att åtgärden är förenlig med den gemensamma marknaden på basis av undantaget i artikel 87.3 d i EG-fördraget med hänsyn till åtgärdens positiva effekter på den kulturella mångfalden. Med hänsyn till att satellit-tekniken inte är lämpad för tillhandahållande av lokala tjänster får satellitdekodrar inte omfattas av det berörda bidraget.

(173) Kommissionen kan inte godta det ovanstående argumentet från Italien. Åtgärden är inte särskilt inriktad på att främja den kulturella mångfalden eller på att särskilt stärka den kulturella mångfalden genom att bara främja lokala aktörer som inte skulle kunna förekomma på marknaden utan stödet. Stödet främjar i allmänhet markbundna programföretag och operatörer som erbjuder betal-tv via kabel. Med hänsyn till att undantagen måste tillämpas restriktivt kan kommissionen således inte godta att en storskalig åtgärd med omfattande effekter kan vara berättigad på grundval av dess positiva effekter på de lokala programföretagen.

IV.B.5 ARTIKEL 86.2 I EG-FÖRDRAGET

(174) I det berörda ärendet anser kommissionen att det inte är möjligt att återropa undantaget i artikel 86.2 i EG-fördraget som kan tillämpas på statlig ersättning för kostnader för att tillhandahålla en offentlig tjänst. Medlemsstaten har inte klart definierat och ålagt public service-skyldigheter för vilka åtgärden skulle utgöra en proportionell kompensations. Åtgärden innebär också en fördel för normal kommersiell verksamhet för olika aktörer som inte tillhandahåller offentlig tjänster.

(175) Även i fråga om public service-företaget RAI skulle, om det förekom public service-skyldigheter i förhållande till investeringarna inom digital-tv-sektorn, kostnaderna för dessa investeringar ha behövts definieras klart för att möjliggöra en lämplig ersättningsnivå.

IV.B.6 SLUTSATS AVSEENDE BEDÖMNINGEN AV FÖRENLIGHETEN

(176) Kommissionen drar således slutsatsen att stödet till de markbundna digitala programföretag som erbjuder betal-tv-tjänster och till de operatörer som erbjuder betal-tv via kabel inte omfattas av något av undantagen i fördraget, och följaktligen är det inte heller förenligt med den gemensamma marknaden.

IV.C. SLUTSATS AVSEENDE DEN RÄTTSLIGA BEDÖMNINGEN

(177) Kommissionen drar slutsatsen att det bidrag som Italien beviljat till markbundna digitala programföretag som erbjuder betal-tv-tjänster och till operatörer som erbjuder betal-tv via kabel för köp av dekodrar som gör det möjligt att ta emot markbundna digitala tv-signaler utgör stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget. Stödet är inte förenligt med den gemensamma marknaden. Stödet anmäldes inte av den berörda medlemsstaten till kommissionen utan genomfördes olagligen i strid med artikel 88.3 i EG-fördraget utan kommissionens godkännande. Stödet måste därför återkrävas från de markbundna digitala programföretag som erbjuder betal-tv-tjänster och de operatörer som erbjuder betal-tv via kabel.

(178) Kommissionen konstaterar också att inget stöd behöver återkrävas från dekodeproducenterna.

V. UPPHÄVANDE AV STÖDET

V.A KRAV PÅ ATT UPPHÄVA STÖDET

(179) Om kommissionen har fastställt att ett stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden är kommissionen, enligt domstolens fasta rättspraxis, behörig att besluta att den berörda medlemsstaten skall upphäva eller ändra stödet⁽⁵⁸⁾. Enligt domstolens fasta rättspraxis syftar dessutom den skyldighet som ålagts en medlemsstat att upphäva ett stöd som kommissionen anser vara oförenligt med den gemensamma marknaden till att återställa den situation som rådde innan stödet beviljades⁽⁵⁹⁾. Domstolen har fastställt att detta mål är uppnått när stödmottagaren har betalat tillbaka de belopp som beviljats i form av olagligt stöd, och denne förlorar alltså den fördel som företaget åtnjöt på marknaden i förhållande till sina konkurrenter och den situation som rådde före utbetalningen av stödet är återställd⁽⁶⁰⁾.

(180) Till följd av ovannämnda rättspraxis fastställs det i artikel 14.1 i förordning (EG) nr 659/1999⁽⁶¹⁾ att "vid negativa beslut i fall av olagligt stöd skall kommissionen besluta att den berörda medlemsstaten skall vidta alla

⁽⁵⁸⁾ Dom av den 12 juli 1973 mål C-70/72, kommissionen mot Tyskland, Rec. 1973, s. 813, punkt 13.

⁽⁵⁹⁾ Dom av den 14 september 1994 i förenade målen C-278/92, C-279/92 och C-280/92, Spanien mot kommissionen, Rec. 1994, s. I-4103, punkt 75.

⁽⁶⁰⁾ Dom av den 17 juni 1999 i mål C-75/97, Belgien mot kommissionen, REG 1999, s. I-03671, punkterna 64–65.

⁽⁶¹⁾ Se fotnot 2.

nödvändiga åtgärder för att återkräva stödet från mottagaren [...]. Kommissionen skall inte återkräva stödet om detta skulle stå i strid med en allmän princip i gemenskapsrätten.”

(181) I sina kommentarer hävdar Italien att kommissionen inte borde kräva att stödet återbetalas eftersom det skulle strida mot en allmän princip i gemenskapsrätten.

a) Enligt Italien strider kravet på återbetalning mot principen om skydd för berättigade förväntningar eftersom programföretagen inte skulle ha kunnat vägra stödet, även om de hade uppträtt försiktigt, eller på något annat sätt motsätta sig dess beviljande. Italien hävdar att samma argument godtogs i beslut 2006/513/EG⁽⁶²⁾.

b) Dessutom stod det enligt Italien redan från början klart att det var omöjligt att återkräva stödet⁽⁶³⁾. I det berörda fallet hävdar de italienska myndigheterna att det är omöjligt att fastställa vilka programföretag som har omfattats av stödet och till vilka belopp, och därför borde kommissionen inte kräva att stödet återbetalas.

(182) Kommissionen anser att det inte finns någon allmän princip i gemenskapsrätten som hindrar att stödet återvinns. Särskilt såsom domstolen har fastslagit när det gäller berättigade förväntningar ”*kan de företag som åtnjuter ett stöd, med hänsyn till att den kontroll av statligt stöd som utövas av kommissionen enligt artikel 93 [nuvarande artikel 87] i fördraget är av oeftergivlig karaktär, i princip inte ha berättigade förväntningar på att stödet är regelrätt annat än om det har beviljats med iakttagande av det förfarande som avses i den nämnda artikeln. En vaksam ekonomisk aktör skall nämligen i normala fall vara i stånd att försäkra sig om att detta förfarande har iakttagits.*”⁽⁶⁴⁾ Stödmottagaren kan bara opponera sig mot att stödet skall återbetalas i de fall där denne kan åberopa ”exceptionella omständigheter som medför att han har berättigade förväntningar på att stödet är lagenligt”⁽⁶⁵⁾.

(183) Det berörda stödet beviljades utan förhandsanmälan. Dessutom är det omöjligt att fastställa om det föreligger exceptionella omständigheter i det berörda fallet med tanke på att ingenting kunde leda det stödmottagande företaget att tro att det hade rätt att anta, på grundval av särskilda uppgifter eller kommissionens försäkran, att en fördel som beviljats företaget av de offentliga myndigheterna inte skulle betraktas som stöd.

(184) När det gäller det faktum att stödmottagarna inte kunde vägra att ta emot stödet noterar kommissionen att, om ett

sådant argument skulle godtas, skulle medlemsstaterna kunna bevilja indirekta stöd genom konsumenterna utan att det fanns någon möjlighet för kommissionen att återställa normala konkurrensvillkor. Kommissionen noterar också att det i det berörda fallet inte är relevant att hänvisa till beslut 2006/513/EG⁽⁶⁶⁾ eftersom kommissionen i det beslutet förordnade att åtgärden kunde upphävas genom att alla stöd från de direkta mottagarna återkrävdes, och det är just vad den gjorde. I detta sammanhang har det inte diskuterats om det var möjligt att vägra stödet eller inte. Dessutom bör det noteras att kommissionen, i målet Tyskland mot kommissionen⁽⁶⁷⁾, krävde återbetalning av ett stöd som betalats ut till investerare som hade köpt andelar i företag i de nya tyska delstaterna och Västberlin, och att betalningskravet hade fastslagits av domstolen.

(185) Italien hävdade dessutom att det inte går att kräva tillbaka stödet eftersom det inte är möjligt att fastställa vilka programföretag som tagit emot statliga medel och till vilka belopp.

(186) Det är korrekt att kommissionen inte kan ålägga en skyldighet som redan från början objektivt och absolut är omöjlig att verkställa. Med hänsyn till de uppgifter som kommit fram i det berörda ärendet medger kommissionen att det kan vara något svårare än i andra fall att exakt fastställa beloppet på de statliga medel som verkligen kom stödmottagarna till del. Trots detta anser kommissionen att de inte är omöjligt att fastställa storleken på den fördel som beviljats stödmottagarna.

(187) Därför anser kommissionen att det inte finns tillräckliga skäl för att befria medlemsstaten från skyldigheten att upphäva åtgärden och att återställa konkurrensvillkoren.

V.B STÖDMOTTAGARNA

(188) I det berörda ärendet har staten betalat ut ett bidrag till privatpersoner för inköp av vissa dekoder. Varken konsumenterna eller dekoderproducenterna kan dock anses vara mottagare av statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget. Domstolen har redan klargjort att stöden skall återkrävas från de verkliga stödmottagarna som, i det berörda fallet, är de markbundna digitala programföretag som tillhandahåller betal-tv-tjänster och de betal-tv-operatörer som sänder via kabelnätet.⁽⁶⁸⁾

(189) Till följd av argumenten i avsnitt IV.A.2 och IV.A.3 om bedömningen av förekomsten av en selektiv fördel och snedvridningen av konkurrensen anser kommissionen att åtgärdens viktigaste fördelar består i skapandet av en

⁽⁶²⁾ Se fotnot 24.

⁽⁶³⁾ Italien hänvisar till mål C-75/97.

⁽⁶⁴⁾ Dom av den 14 januari 1997 i mål C-169/95 Spanien mot kommissionen, REG 1997, s. I-135, punkt 51.

⁽⁶⁵⁾ Dom av den 20 september 1999 i mål C 5/1989, Kommissionen mot Tyskland, Rec. 1990, s. I-3437, punkterna 13–14.

⁽⁶⁶⁾ Se fotnot 24.

⁽⁶⁷⁾ Mål C-156/98, Tyskland mot kommissionen (se fotnot 35).

⁽⁶⁸⁾ Dom av den 21 mars 1991 i mål C-303/88, Italien mot kommissionen, Rec. 1991, s. I-1433, punkt 57.

kundkrets för införande av nya digitala tjänster, särskilt avseende beställ-tv-verksamhet, och en ökning av antalet kunder för kabeloperatörerna.

(190) Därför begär kommissionen att stödet skall återkrävas från de markbundna digitala programföretag som tillhandahåller betal-tv-tjänster och de betal-tv-operatörer som sänder via kabelnätet.

V.C   *BEDÖMNING AV STORLEKEN PÅ DET STÖD SOM SKALL ÅTERKRÄVAS*

(191) När det gäller fastställandet av det som skall återkrävas från programföretagen medger kommissionen att det är relativt komplicerat att exakt beräkna det belopp som mottagarna verkligen har tagit emot i statligt stöd. Detta beror inte bara på att stödet beviljades indirekt via konsumenterna, utan också på att det var kopplat till den utrustning som krävs för att kunna ta emot programföretagens tjänster snarare än tjänsterna i sig.

(192) Enligt domstolens rättspraxis kräver dock ingen bestämmelse i gemenskapsrätten att kommissionen vid beslutet om återkrav av ett stöd som förklarats oförenligt med den gemensamma marknaden fastställer det exakta belopp som skall återvinnas. Det räcker att kommissionens beslut innehåller uppgifter som gör det möjligt för mottagaren av beslutet att utan svårighet fastställa beloppets storlek.⁽⁶⁹⁾

(193) Där för anser kommissionen att det är lämpligt att ge några riktlinjer om hur fördelen skall beräknas. Med hänsyn till det berörda ärendets särskilda egenskaper, anser kommissionen att en lämplig metod skulle vara att beräkna den ytterligare vinst som genererats, tack vare den berörda åtgärden, genom de digitala tjänsterna och erbjudandena om betal-tv och beställ-tv.

(194) Det bör noteras att kommissionen i beslutet om att inleda förfarandet uppmanade de berörda parterna att inkomma med en uppskattning av storleken på fördelen eller, åtminstone, att föreslå en metod som kommissionen skulle kunna tillämpa för att exakt beräkna den selektiva fördel som stödmottagarna har åtnjutit. Inga kommentarer har dock inkommit med avseende på detta, och endast Sky Italia har inkommit med en preliminär förteckning av stödets eventuella effekter; dock utan att föreslå någon exakt metod för beräkning av det belopp som skall återvinnas.

(195) Kommissionen anser att de ytterligare vinsterna kan beräknas som en andel av de vinster som genererats genom det antal ytterligare tittare som erbjudandet av beställ-tv och nya digitala kanaler resulterade i genom antagandet av den statliga stödåtgärden.

(196) För det första krävs därför en uppskattning av det ytterligare antalet personer som tittade på markbunden betal-tv och betal-tv via kabelnätet. Eftersom ett betydande antal stödberättigade konsumenter inte utnyttjade möjligheten, och eftersom de som utnyttjade bidraget kunde ha

påverkats av andra hänsyn än själva bidraget, överensstämmer antalet tittare vars beslut påverkades av stödet inte med det totala antalet tittare som köpte dekodrar med hjälp av bidraget.

(197) För att kunna fastställa på vilket sätt bidraget har påverkat konsumenternas beteende är det nödvändigt att ta fram en modell för efterfrågan och bedöma den relativa betydelsen av de olika faktorer som styr efterfrågan. Effekten av betal-tv-tjänsternas pris (däribland utrustning) på konsumenternas val kommer då att ge en indikation om effekten av att stödet har beviljats.

(198) Första delen av analysen består i att definiera modeller för konsumenternas val bland de tillgängliga huvudalternativen. 2004 och 2005 kunde de italienska konsumenterna av markbunden analog tv välja mellan följande fyra huvudalternativ:

a) Att stanna kvar på den markbundna analoga plattformen och skjuta upp övergången till digital-tv.

b) Att gå över till digital satellit-tv, med eller utan köp av betal-tv-tjänster.

c) Att gå över till markbunden digital-tv, med eller utan köp av betal-tv-tjänster.

d) Att gå över till kabel-tv, med eller utan köp av betal-tv-tjänster.

(199) Betal-tv på markbundna plattformar, satellitplattformar och via kabelnätet består av ett antal betalalternativ för tillhandahållande av premiuminnehåll. De konsumenter som inte är intresserade av betal-tv-utbudet går framför allt över till digital-tv av tekniska skäl eftersom det okodade digitala tv-utbudet 2004–2005 var större än det analoga utbudet, men inte väsentligt olika. Dessa konsumenters val påverkas inte av stödet och följaktligen skall de undantas från beräkningen.

(200) Det fanns dock ett antal konsumenter som var intresserade av premiuminnehåll (betal-tv) och som måste välja mellan de två tillgängliga markbundna digital-tv-operatörerna (dvs. Mediaset och Telecom Italia), satellit-tv-operatören och Fastweb. När det gäller dessa konsumenter kan stödet ha haft en viss inverkan på valet.

(201) Kommissionen anser att man måste beakta skillnaden mellan Fastwebs (som är en "triple-play-operatör") utbud och andra betal-tv-operatörers utbud för att beräkna antalet kunder som valde Fastweb enbart på grund av stödet.

⁽⁶⁹⁾ Se särskilt dom av den 12 oktober 2000, *Spanien mot kommissionen*, REG 2000, s. I-8717, punkt 25 och dom av den 12 maj 2005, *kommissionen mot Grekland*, REG 2005, s. I-3875, punkt 39.

- (202) En annan konsumentgrupp som kan ha påverkats av stödet är de marginella konsumenterna av betal-tv, dvs. den grupp som har en viss preferens för premiuminnehåll och som skulle kunna ha låtit sig övertygas av kampanjer och specialerbjudanden. Stödet kan ha ökat de markbundna digital-tv-leverantörernas tillgång till denna efterfrågan.
- (203) Till exempel skulle en efterfrågemodell för skönsmässiga val (*discrete choice demand model*)⁽⁷⁰⁾ kunna beräkna effekten av ett antal olika faktorer, till exempel programinnehåll och pris, på olika typer av konsumenters val. För att kunna utarbeta en exakt modell behöver kommissionen Italiens hjälp, eftersom modellen är beroende av tillgången på uppgifter och deras egenskaper. Genom att beräkna effekten av olika faktorer, till exempel programinnehåll och pris, på olika konsumenters val skulle efterfrågemodellen för skönsmässiga val kunna användas för att beräkna det ytterligare antalet kunder som väljer beställ-tv enbart på grund av bidraget och följaktligen utesluta den andra andelen kunder som svarar för den nya efterfrågan 2004–2005.
- (204) När en beräkning av antalet ytterligare personer som accepterat erbjudanden om markbunden betal-tv eller beställ-tv har gjorts, består den andra delen i att beräkna den genomsnittliga inkomsten per användare (*average revenue per user*) 2004 och 2005. Detta kräver en beräkning av det totala antalet användare av betal-tv- och beställ-tv-tjänsterna. Genom att dividera de totala inkomsterna från betal-tv-tjänsterna med det totala antalet användare erhålls den genomsnittliga inkomsten per användare.
- (205) Genom att multiplicera den genomsnittliga inkomsten per användare med det beräknade antalet ytterligare användare erhålls den ytterligare vinsten till följd av stödåtgärden. De ytterligare kostnaderna för tjänsterna för dessa ytterligare användare⁽⁷¹⁾ måste dras av från antalet användare för att erhålla det belopp som skall återkrävas. Kommissionen antar att dessa kostnader är relativt låga eftersom de ökande sändningskostnaderna är försumbara och de fasta kostnaderna inte skall inkluderas i beräkningen.

V.D GENOMFÖRANDE AV BESLUTET

- (206) Europeiska gemenskapernas domstol har fastställt att en medlemsstat som stöter på oförutsedda eller oförutsägbara svårigheter eller som blir varse följderna som kommissionen inte har förutsett kan underställa kommissionen dessa problem för bedömning tillsammans med förslag på lämpliga förändringar. I detta fall bör kommissionen och

medlemsstaten samarbeta med god vilja för att övervinna svårigheterna med fullt iakttagande av bestämmelserna i EG-fördraget⁽⁷²⁾.

- (207) Kommissionen uppmanar därför Italien att för kommissionen lägga fram de eventuella problem som påträffas vid genomförandet av detta beslut.
- (208) Det ovanstående utgör grunden för kommissionens beslut.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den ordning som Republiken Italien olagligen har genomfört till förmån för markbundna digitala programföretag som erbjuder betal-tv-tjänster och betal-tv-operatörer som sänder via kabelnätet utgör ett statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Artikel 2

1. Republiken Italien skall vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att från stödmottagarna återkräva det stöd som avses i artikel 1.

2. Återkravet skall ske utan dröjsmål och i enlighet med förfarandena i nationell lagstiftning, förutsatt att dessa förfaranden gör det möjligt att omedelbart och effektivt verkställa detta beslut. De belopp som skall återkrävas skall innefatta ränta som löper från den dag stödet stod till stödmottagarens förfogande till den dag det har återbetalats.

3. Den ränta som skall återkrävas enligt punkt 2 skall beräknas enligt förfarandet i artiklarna 9 och 11 i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 av den 21 april 2004 om genomförande av rådets förordning (EG) nr 659/1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget.⁽⁷³⁾

Artikel 3

Italien skall inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder som har vidtagits för att följa beslutet. Dessa upplysningar skall tillhandahållas via det frågeformulär som bifogas detta beslut.

Inom samma tidsgräns som nämns i första stycket skall Republiken Italien inkomma med de dokument som krävs för att bevisa att förfarandet för att återkräva det olagliga och oförenliga stödet från mottagarna har inletts.

⁽⁷⁰⁾ Sådana modeller används ofta i akademisk facklitteratur för att bedöma konsumenters val. Forskningslitteratur om ekonometri innehåller ofta en introduktion till dessa modeller, se till exempel W. Greene (2000), *Econometric Analysis*, fjärde upplagan, Prentice Hall, Upper Saddle River, NJ eller G.S. Maddala, *Limited Dependent Variables and Qualitative Variables in Econometrics*, Cambridge University Press, 1983.

⁽⁷¹⁾ Dessa kostnader definieras ofta som påverkbara kostnader, dvs. kostnader som skulle ha kunnat undvikas om stödet inte hade lockat några ytterligare kunder.

⁽⁷²⁾ Dom av den 2 februari 1989 i mål C-94/87, kommissionen mot Tyskland, Rec. 1989, s. 175, punkt 9 och dom av den 4 april 1995 i mål C-348/93, kommissionen mot Italien, REG 1995, s. I-673, punkt 17.

⁽⁷³⁾ EUT L 140, 30.4.2004, s. 1.

Artikel 4

Detta beslut riktar sig till Republiken Italien.

Utfärdat i Bryssel den 24 januari 2007.

På kommissionens vägnar

Neelie KROES

Ledamot av kommissionen

BILAGA

Upplysningar om genomförandet av kommissionens beslut C(2006)6634 om den statliga stödordningen C 52/2005 (f.d. NN 88/2005, f.d. CP 101/2004) – Italien: Bidrag för köp av digitala dekodrar

1. Beräkning av det belopp som skall återkrävas

1.1 Ange följande uppgifter om beloppet på det olagliga statliga stöd som har ställts till mottagarnas förfogande

Utbetalningsdatum ⁽¹⁾	Stödbelopp ⁽²⁾	Valuta	Stödmottagarens namn och adress

⁽¹⁾ Det datum då stödet ställdes till mottagarens förfogande (om åtgärden består av flera delbetalningar eller återbetalningar, skriv på separata rader).

⁽²⁾ Det stödbelopp som ställts till stödmottagarens förfogande (uttryckt i bruttobidragsekvivalent, ... års priser).

Kommentar:

1.2 Beskriv i detalj hur räntan beräknas på det stödbelopp som skall återkrävas.

2. Redan genomförda och planerade åtgärder för att återkräva stödet

2.1 Beskriv utförligt vilka åtgärder som planeras och vilka åtgärder som redan har vidtagits för att omedelbart och effektivt återkräva stödet. Ange också vilka alternativa åtgärder som finns i den nationella lagstiftningen för att genomföra återkravet. Ange den rättsliga grunden för dessa åtgärder.

2.2 Senast vilket datum skall återkravet vara slutfört?

3. Återkrav som redan genomförts

3.1 Lämna följande uppgifter om de stödbelopp som har återkrävts från stödmottagarna:

Datum ⁽³⁾	Återbetalt belopp	Valuta	Stödmottagarens namn och adress

⁽³⁾ Datum då stödet har återbetalats.

3.2 Bifoga de verifikationer som krävs för att visa att de stödbelopp som anges i tabellen i punkt 3.1 har återbetalats.

KOMMISSIONENS BESLUT

av den 7 februari 2007

om den befrielse från punktskatt som Frankrike, Irland och Italien tillämpar för mineraloljor som används som bränsle vid framställning av aluminiumoxid i Gardanne, i Shannon-regionen och på Sardinien (C 78/2001 (ex NN 22/01), C 79/2001 (ex NN 23/01), C 80/2001 (ex NN 26/01))

[delgivet med nr K(2007) 286]

(Endast de engelska, franska och italienska texterna är giltiga)

(Text av betydelse för EES)

(2007/375/EG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION HAR ANTAGIT
DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 88.2 första stycket,

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, särskilt artikel 62.1 a,

efter att i enlighet med de nämnda artiklarna ⁽¹⁾ ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig och med beaktande av dessa synpunkter, och

av följande skäl:

1. FÖRFARANDE

(1) Beskattningen av mineraloljor har varit föremål för harmonisering på gemenskapsnivå alltsedan rådets direktiv 92/81/EEG av den 19 oktober 1992 om harmonisering av strukturerna för punktskatter på mineraloljor ⁽²⁾ trädde i kraft. Användningen av mineraloljor vid aluminiumframställning undantogs inte från direktivets tillämpningsområde och tilldelades inte heller någon obligatorisk eller frivillig befrielse enligt artikel 8 i direktivet. I artikel 6 i rådets direktiv 92/82/EEG av den 19 oktober 1992 om tillnärmning av punktskattesatser för mineraloljor ⁽³⁾ fastställdes en minimiskattesats för tjock eldningsolja som medlemsstaterna måste tillämpa från och med den 1 januari 1993. Genom olika beslut av rådet har emellertid Frankrike, Irland och Italien fått tillstånd att befria mineraloljor som används vid aluminiumframställning i Gardanne, i Shannon-regionen respektive på Sardinien från den punktskatt som annars skulle tas ut. Det senaste av dessa rådsbeslut är beslut 2001/224/EG av den 12 mars 2001 om nedsättning

av punktskattesatser och befrielse från punktskatter för vissa mineraloljor som används för särskilda ändamål ⁽⁴⁾, enligt vilket skattebefrielse får tillämpas till och med den 31 december 2006.

(2) I och med rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet ⁽⁵⁾ är direktiv 92/82/EEG upphävd från och med den 31 december 2003. Enligt artikel 2.4 b i direktiv 2003/96/EG skall direktivet inte tillämpas på vissa typer av energianvändning, bland annat dubbel användning av energiprodukter. I artikel 2.4 b andra strecksatsen sägs att användning av energiprodukter i kemisk reduktion, i elektrolys och i metallurgiska processer skall anses som dubbel användning. Användning av tjock eldningsolja vid aluminiumframställning hör till den kategorin. Sedan den 31 december 2003 är minimiskattesatsen för tjock eldningsolja därför inte längre tillämplig på bränsle som används vid aluminiumframställning. Undantagen i beslut 2001/224/EG och andra liknande undantag infördes i bilaga II till direktiv 2003/96/EG.

(3) Genom beslut K(2001) 3296, K(2001) 3300 och K(2001) 3295 av den 30 oktober 2001 ⁽⁶⁾ inledde kommissionen förfarandet enligt artikel 88.2 i fördraget med avseende på skattebefrielserna. För det stöd som hade beviljats under tiden fram till och med den 31 december 2003 avslutade kommissionen förfarandet genom beslut 2006/323/EG av den 7 december 2005 ⁽⁷⁾ (delgivet med nr K(2005) 4436). En del av stödet förklarades vara oförenligt med den gemensamma marknaden. För det stöd som hade beviljats från den 1 januari 2004 förlängdes förfarandet. I skälen 6–15 i beslut 2006/323/EG redogörs detaljerat för skriftväxlingen mellan kommissionen, de berörda medlemsstaterna, stödmottagarna och sammanslutningen *European Aluminium Association* ("EAA") fram till december 2005.

⁽¹⁾ EGT C 30, 2.2.2002, s. 17, 21 och 25, samt EUT C 109, 9.5.2006, s. 2.

⁽²⁾ EGT L 316, 31.10.1992, s. 12. Direktivet senast ändrat genom direktiv 94/74/EG (EUT L 365, 31.12.1994, s. 46).

⁽³⁾ EGT L 316, 31.10.1992, s. 19. Direktivet ändrat genom direktiv 94/74/EG.

⁽⁴⁾ EGT L 84, 23.3.2001, s. 23. I kommissionens beslut av den 7 december 2005 finns en detaljerad hänvisning till tidigare beslut.

⁽⁵⁾ EUT L 283, 31.10.2003, s. 51. Direktivet senast ändrat genom direktiv 2004/75/EG (EUT L 157, 30.4.2004, s. 100).

⁽⁶⁾ Se fotnot 1.

⁽⁷⁾ EUT L 119, 4.5.2006, s. 12.

- (4) Beslut 2006/323/EG översändes till Frankrike, Irland och Italien genom skrivelser av den 8 december 2005 (D/206670, D/206671 och D/206673). Det översändes till de berörda stödmottagarna och till EAA genom skrivelser av den 23 januari 2006 (D/50525, D/50526, D/50527 och D/50528). De tre medlemsstaterna och två stödmottagare överklagade beslutet⁽⁸⁾. Den irländska stödmottagaren, Aughinish Alumina Ltd ("Aughinish"), begärde dessutom uppskov med verkställigheten av beslutet. Företagets begäran om uppskov registrerades som mål T-69/06R. Begäran om interimistiska åtgärder avlogs genom förstainstansrättens beslut av den 2 augusti 2006⁽⁹⁾.
- (5) Beslut 2006/323/EG offentliggjordes i *Europeiska unionens officiella tidning* den 4 maj 2006. Genom ett tillkännagivande i *Europeiska unionens officiella tidning* den 9 maj 2006⁽¹⁰⁾ uppmanades tredje parter att lämna synpunkter. Kommissionen fick in synpunkter från Aughinish i en skrivelse av den 9 juni 2006 (registrerad samma dag med diarienummer A/34490) och från den italienska stödmottagaren, Eurallumina SpA ("Eurallumina"), i en skrivelse av den 24 juli 2006 (registrerad den 25 juli 2006 med diarienummer A/35967). Skrivelsen från Eurallumina avsändes och mottogs först efter utgången av den frist på en månad som hade fastställts i uppmaningen i tillkännagivandet i *Europeiska unionens officiella tidning* att inkomma med synpunkter, och kommissionen är därför i princip inte skyldig att beakta synpunkterna i detta förfarande. Kommissionen informerade Eurallumina om detta i en skrivelse av den 2 augusti 2006 (D/56648). Den besvarades av Eurallumina genom en skrivelse av den 3 augusti 2006 (registrerad den 4 augusti 2006 med diarienummer A/36269). Kommissionen noterar emellertid att många av Euralluminas synpunkter sammanfaller med de synpunkter som företaget framförförde till kommissionen i samband med det förra beslutet och att de ligger i linje med de synpunkter som kom in i tid och som behandlas i det följande.
- (6) Synpunkterna från Aughinish översändes till Frankrike, Irland och Italien genom skrivelser av den 20 juni 2006 (D/55106, D/55107 och D/55109).
- (7) Frankrike och Irland bad om förlängd tidsfrist för att lämna synpunkter på beslut 2006/323/EG, vilket kommissionen beviljade. I skrivelser av den 9 mars 2006 (D/52054 och D/52055) påminde kommissionen Irland och Frankrike om att de ombetts lämna synpunkter. Frankrikes synpunkter på beslutet lämnades genom en skrivelse av den 14 februari 2006 (registrerad den 15 februari 2006 med diarienummer A/31248), Irlands genom en skrivelse av den 12 april 2006 (registrerad den 18 april 2006 med diarienummer A/32940) och Italiens genom en skrivelse av den 1 maj 2006 (registrerad den 18 maj 2006 med diarienummer A/33852).
- (8) Frankrike kommenterade Aughinishs synpunkter i en skrivelse av den 27 juli 2006 (registrerad den 28 juli 2006 med diarienummer A/35952). I ett e-postmeddelande av den 24 juli 2006 meddelade Italien kommissionen att man inte hade något ytterligare att framföra.

⁽⁸⁾ Målen T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 och T-69/06.

⁽⁹⁾ EUT C 249, 14.10.2006, s. 10.

⁽¹⁰⁾ Se fotnoterna 1 och 7.

2. DETALJERAD BESKRIVNING AV ÅTGÄRDERNA

- (9) Åtgärderna har formen av fullständig befrielse från punktskatt på tjock eldningsolja för industriellt bruk som används vid aluminiumframställning. De företag som gynnas av den franska, irländska och italienska skattebefrielsen ("stödmottagarna") är Alcan, Aughinish respektive Eurallumina⁽¹¹⁾.
- (10) Bestämmelser om den irländska skattebefrielsen finns i avsnitt 100.1 e i den irländska finanslagen från 1999 (*Irish Finance Act 1999*). Där står att "eldningsolja avsedd att användas vid eller i samband med aluminiumframställning eller för underhåll av en anläggning vid vilken aluminiumframställning äger rum" skall vara befriad från skatt på mineralolja. I motiveringen till finanslagen sägs att det "i avsnitt 100 finns bestämmelser om befrielse från skatt på mineralolja för olja som används för särskilda ändamål eller i andra särskilda situationer. Hit hör bland annat andra användningar än som motorbränsle eller eldningsolja, export, eldningsolja som används vid aluminiumframställning, olja som används för sjöfartsändamål, tjockolja som används inom kommersiell luftfart samt återvunnen olja." Punktskattebefrielse för mineraloljor som används vid aluminiumframställning har tillämpats i Irland sedan 1983. Den rättsakt som ursprungligen låg till grund för skattebefrielsen upphävdes 1999, men skattebefrielsen behölls genom 1999 års finanslag.
- (11) Den italienska punktskattebefrielsen gäller för alla företag som använder mineraloljor vid aluminiumframställning i den mening som avses i punkt 14 i tabell A i samlingsförordningen om punktskatter (*Single Text on Excises*). Skattebefrielsen infördes genom lag nr 331 av den 12 november 1990 om genomförande av artikel 8.5 i *Decreto Legge* nr 261 av den 15 september 1990. Samma bestämmelse återfinns i flera berörda efterföljande rättsakter, bland annat i de lagbestämmelser genom vilka Italien införlivar direktiv 92/81/EEG och i den nya samlingsförordningen om punktskatter.
- (12) Den rättsliga grunden för den franska punktskattebefrielsen är lagen om ändringsbudget för 1997 (*Loi de finances rectificatives pour 1997*). I artikel 6 i den lagen sägs att "leveranser av tjockolja med en svavelhalt under 2 % som omfattas av identifieringsindex 28a i tabell B i artikel 265.1 i tullagen får befrias från intern konsumtionsskatt på oljeprodukter när tjockoljan är avsedd att användas som bränsle vid aluminiumframställning." Artikel 265a i tullagen avser produkter avsedda för andra ändamål än som motorbränsle eller eldningsolja, men den innehåller till exempel inga motsvarande bestämmelser vad gäller användning av mineraloljor inom andra industrisektorer.
- (13) En mer detaljerad beskrivning av åtgärderna och stödmottagarna finns i skälen 16–23 i beslut 2006/323/EG. De berörda medlemsstaterna har inte angett om de har fortsatt att tillämpa befrielsen efter 2006 och har heller inte underrättat kommissionen om några ändringar i sin lagstiftning, särskilt ändringar med anledning av införlivandet av direktiv 2003/96, som kan påverka kommissionens bedömning.

⁽¹¹⁾ Se www.alcan.com, www.glencore.com och www.eurallumina.com.

- (14) De relevanta skattesatserna har ändrats sedan förfarandet inleddes. Den 1 juli 2006 var punktskattesatsen för tjock eldningsolja för industriell användning 18,50 euro per ton i Frankrike och 15 euro per ton i Irland. I Italien var skattesatsen den dagen 63,75 euro per ton för tjock eldningsolja med en svavelhalt över 1 % och 31,39 euro per ton för tjock eldningsolja med en svavelhalt under 1 %.

3. SKÅL FÖR ATT INLEDA OCH FÖRLÅNGA FÖRFARANDET ENLIGT ARTIKEL 88.2 I FÖRDRAGET

- (15) I sina beslut av den 30 oktober 2001 att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 i fördraget uttryckte kommissionen tvivel om stödets förenlighet med gemenskapens riktlinjer för statligt stöd för regionala ändamål⁽¹²⁾, särskilt bestämmelserna om driftsstöd. Kommissionen ställde sig också tvivlande till förenligheten med gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till skydd för miljön från 1994⁽¹³⁾ och 2001⁽¹⁴⁾.
- (16) I beslut 2006/323/EG sade sig kommissionen hysa liknande tvivel beträffande det stöd som beviljats från den 1 januari 2004. Eftersom medlemsstaterna och de berörda parterna inte hade fått tillfälle att lämna synpunkter på det rättsläge som skapats genom direktiv 2003/96/EG, ansåg kommissionen det rimligt att förlänga det formella undersökningsförfarandet.

4. SYNPUKTER FRÅN FRANKRIKE, IRLAND OCH ITALIEN SAMT FRÅN TREDJE PARTER

- (17) Medlemsstaterna och stödmottagarna vidhåller i regel sina tidigare framförda synpunkter. Dessa sammanfattas i skålen 26–56 i beslut 2006/323/EG. Några av argumenten har utvecklets närmare. Dessutom framför de följande:
- (18) Åtgärderna utgör inte statligt stöd, vilket bekräftas genom direktiv 2003/96/EG. De ryms inom respektive skattesystems natur och logik (ibland översatt "natur och funktion"). Om de skulle utgöra statligt stöd skulle stödet vara uttryckligen tillåtet enligt direktiv 2003/96/EG, åtminstone under tiden fram till och med den 31 december 2006. Det direktivet gav i alla händelser upphov till berättigade förväntningar hos stödmottagarna. Ett eventuellt beslut att återkräva stödet skulle dessutom strida mot rättssäkerhetsprincipen och principen om god förvaltning, med tanke på inkonsekvenserna i förhållande till rådets beslut, som var baserade på förslag från kommissionen, den betydande tidsutdräkten och det sätt på vilket kommissionen hanterat undersökningen. Stödmottagarna har, anför man, i förlitan på rådets beslut och på direktivet gjort långfristiga kapitalinvesteringar. Kommissionen bör därför inte kunna anta en rättsakt som uppenbart strider mot dess eget förhållningssätt under en lång period.
- (19) Reglerna i direktiv 2003/96/EG har, anför man vidare, företräde framför reglerna om statligt stöd. Kommissionen kan ifrågasätta åtgärdernas giltighet endast med stöd av

artikel 18.1 i direktiv 2003/96/EG, inte med stöd av reglerna om statligt stöd. Att tillämpa reglerna om statligt stöd skulle innebära en kränkning av principen om ändamålsenlig verkan

- (20) Irland och Auginish anför att den irländska åtgärden utgör befintligt stöd och att kommissionens tolkning av artikel 15 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för artikel 93 i EG-fördraget⁽¹⁵⁾ är felaktig: efter utgången av den tioåriga preskriptionstiden kan kommissionens skrivelse av den 17 juli 2000 inte ha utgjort en åtgärd som avbryter preskriptionstiden, och åtgärden skulle därmed utgöra befintligt stöd även för tiden efter den 17 juli 1990. De gör vidare gällande att kommissionens bedömning av karaktären av de avtal som slöts mellan Auginish och de irländska myndigheterna 1970 är felaktig: bindande åtaganden gjordes före Irlands anslutning till gemenskaperna.
- (21) Italien anför att åtgärden är nära knuten till förverkligandet av miljömål som har samband med aluminiumframställningens miljöpåverkan. Auginish gör gällande att skattebefrielsen åtminstone ligger i linje med riktlinjerna för statligt stöd till skydd för miljön och anför att "företaget, trots att det inte betalar 'en betydande del av skatten', har fått mer än tillräckliga incitament till att förbättra miljöskyddet".
- (22) Irland hävdar att alternativa åtgärder hade kunnat genomföras från den 1 januari 2004 om man hade vetat att skattebefrielsen kanske skulle komma att förklaras oförenlig med den gemensamma marknaden. Irland nämner möjligheten av att utvidga tillämpningsområdet för skattebefrielsen till att omfatta tjock eldningsolja med dubbel användning eller, allmänt, energiprodukter med dubbel användning. På så sätt skulle, anser Irland, skattebefrielsen ha kunnat omvandlas till en generell åtgärd eller ett godtagbart statligt stöd, t.ex. enligt riktlinjerna för statliga skydd till stöd för miljön. Med tanke på att dessa möjligheter förelegat skulle det vara orimligt att fatta beslut om återkrav med retroaktiv verkan. Irland understryker vidare att Auginish gjort en rad olika investeringar i rimlig förväntan om att befrielse skulle fortsätta att gälla i vart fall till och med december 2006.
- (23) Kommissionen bör tillåta stödet utifrån en ekonomisk bedömning av dess effekter på aluminiummarknaderna och konkurrensförhållandena på dessa marknader. Kommissionen bör vidare beakta de externa konkurrenskraftsaspekterna när den gör sina bedömningar av statligt stöd, i enlighet med vad som förslås i handlingsplanen för statligt stöd. Detaljerade upplysningar om marknaden har ställts till kommissionens förfogande.
- (24) Kommissionen bör avbryta det formella undersökningsförfarandet till dess att förstainstansrätten tagit ställning till de frågor som omfattas av de aktuella överklagandena av

⁽¹²⁾ EGT C 74, 10.3.1998, s. 9.

⁽¹³⁾ EGT C 72, 10.3.1994, s. 3.

⁽¹⁴⁾ EGT C 37, 3.2.2001, s. 3.

⁽¹⁵⁾ EGT L 83, 27.3.1999, s. 1. Förordningen senast ändrad genom förordning (EG) nr 1791/2006 (EUT L 363, 20.12.2006, s. 1).

beslut 2006/323/EG. Aghinisch anför dessutom att det inte var rätt att kommissionen fattade beslut om att förlänga förfarandet enligt artikel 88.2 i ett skäl till beslut 2006/323/EG. Kommissionen borde ha fattat ett separat beslut om detta.

- (25) European Aluminium Association (EAA) framförde inga nya synpunkter utöver dem som tidigare lämnats. Dessa sammanfattas i skäl 50 i beslut 2006/323/EG.
- (26) Medlemsstaternas och stödmottagarnas synpunkter sammanfaller till stor del med deras argumentering inför förstainstansrätten i de ännu inte avgjorda överklagandena av beslut 2006/323/EG⁽¹⁶⁾.

5. BEDÖMNING

5.1 Aspekter på förfarandet som tagits upp av parterna

- (27) Parterna anser att kommissionen bör avbryta det formella undersökningsförfarandet till dess att domstolen tagit ställning till de frågor som omfattas av överklagandena av de aktuella av beslut 2006/323/EG⁽¹⁷⁾. Det beslutet avser emellertid tiden till och med den 31 december 2003, medan det här beslutet gäller tiden från den 1 januari 2004. Det här beslutet anses vidare gälla så länge det inte har ogiltigförklarats av förstainstansrätten. Därför, och med hänsyn till att det statliga stödet fortsätter att snedvrیدا konkurrensen, finner kommissionen ingen anledning att avbryta slutförfarandet av förfarandet.
- (28) Kommissionens beslut att förlänga förfarandet enligt artikel 88.2 fattades inte genom ett enkelt omnämnande i ett skäl. Däremot fäste den uppmärksamheten vid förlängningen i den avslutande delen av ingressen till beslut 2006/323/EG. Beslut om att inleda ett undersökningsförfarande enligt artikel 88.2 i fördraget tar formen av en skrivelse till den berörda medlemsstaten och förutsätter inte ett normativt beslut med skäl och artiklar. Det framgår dessutom klart av överklagandena av beslut 2006/323/EG och de synpunkter på förlängningen av förfarandet som inkommit att berörda parter hade möjlighet att skaffa sig fullständig kännedom om alla aspekter av beslutets innehåll.

5.2 Förekomsten av statligt stöd från och med den 1 januari 2004

- (29) Enligt artikel 87.1 i fördraget "är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrیدer eller hotar att snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna."

- (30) Det råder ingen tvekan om att skattebefrielse finansieras med statliga medel, eftersom staten avstår från en viss del av sina intäkter.

- (31) Som anges i skälen 60, 61 och 62 i beslut 2006/323/EG ger åtgärderna stödmottagarna en fördel och kan därför antas påverka handeln inom gemenskapen och snedvrیدا eller hota att snedvrیدا konkurrensen. Befrielsen från punktskatt minskar kostnaderna för en viktig insatsvara och ger därför stödmottagarna en fördel genom att de får en mer gynnsam ekonomisk ställning än andra företag, som använder mineralolja i andra industrier eller regioner. Det faktum att konkurrenter inom aluminiumindustrin i andra medlemsstater kanske inte alls omfattas av liknande skatter och att stödmottagarna har gjort investeringar för att minska miljöeffekterna av tillverkningen ändrar inte denna bedömning.

- (32) Åtgärderna gynnar vissa företag, eftersom de bara gäller för företag som använder tjockolja vid aluminiumtillverkning, och i praktiken finns det i var och en av de aktuella medlemsstaterna bara ett företag som omfattas av skattebefrielsen, nämligen Aghinisch i Shannon-regionen, Euralumina på Sardinien och Alcan i Gardanne. På grund av de orsaker som anges i skälen 33–40 kan åtgärderna inte anses motiverade av respektive energibeskattningsystems natur eller allmänna upplägning.

- (33) Dubbel användning av energiprodukter och användning av energiprodukter till annat än bränsle samt mineralogiska processer omfattas inte av direktiv 2003/96/EG. Sedan den 1 januari 2004 har medlemsstaterna därför själva kunnat bestämma om sådana användningar skall beskattas eller inte. Om skattebefrielse för sådana energianvändningar ryms inom *det nationella skattesystemets natur och logik* så kan den utgöra en allmän åtgärd som inte innefattar statligt stöd. I skäl 22 i ingressen till direktiv 2003/96/EG sägs följande: "Energiprodukter bör i huvudsak omfattas av en gemenskapsram när de används som bränsle för uppvärmning eller motorbränsle. Det är därför i överensstämmelse med skattesystemets natur och logik att inte låta reglerna omfatta dubbel användning av energiprodukter och användning av sådana till annat än bränsle samt mineralogiska processer."

- (34) När direktiv 2003/96/EG antogs uttalade rådet och kommissionen gemensamt⁽¹⁸⁾ att "energiprodukter i huvudsak bör omfattas av en gemenskapsram när de används för uppvärmning eller som motorbränsle. Det kan anses att det ligger i beskattningssystemets natur och logik att från ramens tillämpningsområde undanta energiprodukters dubbla användningar och användningar till annat än bränsle eller mineralogiska processer. Medlemsstaterna

⁽¹⁶⁾ Se fotnot 7.

⁽¹⁷⁾ Se fotnot 7.

⁽¹⁸⁾ Tillägg till utkast till protokoll, 14140/03 av den 24 november 2003, <http://register.consilium.eu.int/pdf/en/03/st14/st14140-ad01.en03.pdf>

kan därefter välja om de vill beskatta dessa användningar eller ej eller om de vill beskatta varje användning helt eller delvis. Elektricitet som används på liknande sätt bör behandlas på samma sätt. Sådana undantag från det allmänna systemet eller de åtskillnader inom systemet som är motiverade av beskattningssystemets natur eller allmänna uppläggning rör inte statligt stöd¹⁹.

- (35) Rådet anförde vidare följande: "Rådet förklarar sig dessutom förstå den rättsliga situation som blir följden av antagandet av detta direktiv i förhållande till bestämmelserna om statligt stöd enligt fördraget på samma sätt som det beskrivs av kommissionen vid mötet i arbetsgruppen för skattefrågor den 14 november 2002." I det arbetsdokument från kommissionens avdelningar som diskuterades vid arbetsgruppens möte⁽¹⁹⁾ förklarade kommissionen begreppet "allmänna åtgärder". Kommissionen framhöll att situationen i varje enskild medlemsstat måste analyseras för att slå fast vilket allmänt punktskattesystem som är tillämpligt på nationell nivå och påpekade att utkastet till direktiv om energibeskattnings innehöll åtskilliga alternativ, vilket gjorde det omöjligt att på förhand avgöra om medlemsstaternas sätt att genomföra dem skulle komma att ge upphov till statligt stöd in den mening som avses i artikel 87. I skäl 32 i ingressen till direktiv 2003/96/EG och i artikel 26.2 i det direktivet påminns medlemsstaterna därför om sin skyldighet enligt artikel 88.3 i fördraget att anmäla statligt stöd.
- (36) I just det här fallet har inte vare sig Frankrike, Irland och Italien eller någon av stödmottagarna visat att skattebefrielse rymms inom det nationella skattesystemets natur och logik. Ingen av dem har till exempel angett om dubbel användning av energiprodukter i andra produktionsprocesser är befriad från punktskatt och, om så inte är fallet, varför. De har inte heller förklarat hur skattebefrielse förhåller sig till nationella skatter på elektricitet som i huvudsak används för kemisk reduktion och i elektrolytiska och metallurgiska processer, användningar som enligt artikel 2.4 b i direktiv 2003/96/EG faller utanför direktivets tillämpningsområde.
- (37) Italien uppgav att om någon annan industriell aktör hade begärt samma förmån skulle denne inte stött på något hinder när det gäller att få tillträde till den berörda marknaden. Det står emellertid inte helt klart vad som avses med detta påpekande och om det innebär att samma förmån också kunde beviljas varje annan industri än aluminiumtillverkning. Förmånen skulle i alla händelser inte beviljas automatiskt så som är fallet vid aluminiumtillverkning. Beträffande skälen till skattebefrielse hänvisade exempelvis Italien, i sin skrivelse av den 7 december 2000, till "det faktum att ön (Sardinien) är en avgjort mindre gynnad region samt de möjliga negativa sysselsättningseffekterna" ("*reconoscimento dell'isola (Sardegna) quale area fortemente disagiata, ed i possibili effetti negative sull'occupazione*").

⁽¹⁹⁾ Arbetsdokument från kommissionens avdelningar: *State-aid aspects in the proposal for a Council directive on energy taxation* (statsstödsaspekter i förslaget till rådsdirektiv om energibeskattnings), SEC(2002) 1142, 24.10.2002. Samma formuleringar hade använts redan tidigare i *Rapport till Ekofinrådet och rådets slutsatser* (not från ordförandeskapet till Coreper/Ekofinrådet den 13 december 2001, 14640/01, FIS C 255 av den 30 november 2001). Se även skäl 63 i beslutet av den 7 november 2005.

- (38) Vad gäller den irländska skattebefrielsen innehåller artikel 100 i 1999 års finanslag bestämmelser om vissa andra skattebefrielser, men det betyder inte att skattebefrielsen vid aluminiumtillverkning rymms inom ett samlat skattesystems logik. Det visar snarare att det rör sig om en särskild skattebefrielse, i likhet med andra särskilda skattebefrielser, vilket också bekräftas i ingressen till lagen⁽²⁰⁾. Den irländska lagen utesluter dessutom potentiella nya företag på marknaden från skattebefrielsen när den dubbla användningen av energi gäller andra produktionsprocesser. Auginis anför beträffande situationen i Irland "att företaget inte tror att det finns några andra sådana industrier (som omfattas av en skattereduktion motsvarande aluminiumindustrins)" men "att det inte känner till att det skulle förekomma några påståenden om diskriminering". Detta förefaller närmast bekräfta åtgärdens selektiva natur.
- (39) De franska myndigheterna anför i sin skrivelse av den 7 augusti 1998 att de ansökte om undantag från direktiv 92/81/EG för att kunna "införa en punktskatteordning som inte missgynnar sektorn" ("*pour pouvoir instaurer un régime d'accise non pénalisant pour le secteur*") (vår kursivering). Skattebefrielsen skulle bara syfta till att återställa konkurrensvillkoren mellan Péchiney, som förvärvats av Alcan, och övriga tillverkare i gemenskapen. Artikel 265a i tullagen innehåller inga motsvarande bestämmelser beträffande energianvändningar i andra sektorer.
- (40) Det kan konstateras att medlemsstaterna och stödmottagarna inte lyckades ange någon samlad logik för sina respektive skattesystem. Att döma av de uppgifter som kommissionen har tillgång till är det uppenbart att skälen till att stödet beviljats snarare hänger samman med betingelserna för aluminiumtillverkning i de berörda regionerna. Dessa argument bygger inte på det inhemska skattesystemets natur och logik. Kommissionens slutsats är därför att skattebefrielse liksom tidigare är mycket selektiva, gynnar produktionen av en viss produkt och, i praktiken, vissa företag, och att de inte kan motiveras med hänvisning till det inhemska skattesystemets logik.
- (41) Skattebefrielse ifråga utgör alltså statligt stöd.

5.3 Nytt stöd, inte befintligt stöd

- (42) Såsom förklaras i skälen 65–70 i beslut 2006/323/EG utgör det stöd som beviljats från den 1 januari 2004 inte befintligt stöd i den mening som avses i artikel 1 b i förordning (EG) nr 659/1999.
- (43) Irlands och Auginis påstående om att skattebefrielse skulle utgöra stöd inför anslutningen motsägs av vad som sägs i Irlands skrivelse från maj 1983, där Irland godtar att stödet var anmälningspliktigt enligt artikel 88.3 i fördraget. Ett åtagande om att tillåta skattebefrielse är för övrigt inte

⁽²⁰⁾ Se skäl 10.

detsamma som att faktiskt bevilja ett stöd före anslutningen. Den berörda lagstiftningen, slutligen, ändrades i grunden efter anslutningen.

- (44) Det stöd som Irland beviljat fram till och med den 17 juli 1990 utgör befintligt stöd enligt bestämmelserna om preskriptionstid i artikel 15 i förordning (EG) nr 659/1999 (se vidare skäl 70 i beslut 2006/323/EG). Att den tioåriga preskriptionstiden löpt ut betyder inte att allt stöd som beviljats därefter också utgör befintligt stöd. Anguish beviljades inte stödet som en engångsföreteelse 1983. Den rättsakt som Irland antog för att bevilja skattebefrielsen är utformad i allmänna termer som en skattebefrielse vid aluminiumtillverkning. Enligt lagens nuvarande lydelse skulle skattebefrielsen alltså gälla för varje annat företag som börjar tillverka aluminium i Irland. Skattebefrielsen för Aghinish hade vidare inte fastställts när rättsakten antogs, och det var då inte heller möjligt att bedöma dess värde: i rättsakten angavs varken hur satserna för den punktskatt som Aghinish befriades från skulle komma att utvecklas eller hur länge befrielsen skulle gälla. Skattebefrielsen omfattas därför av definitionen av "stöddordning" i artikel 1 d i förordning (EG) nr 659/1999, eftersom det är fråga om en "rättsakt på grundval av vilket individuellt stöd kan beviljas företag som i rättsakten definieras på ett allmänt och abstrakt sätt, utan att några ytterligare genomförandeåtgärder krävs". Stödet utgörs alltså av en rad stöd, som beviljades varje gång Aghinish genomförde ett tullförfarande som, om skattebefrielse inte förelegat, skulle ha medfört skyldighet att betala punktskatt. Det stöd som beviljats från den 17 juli 1990 utgör därför inte befintligt stöd enligt artikel 15 i förordning (EG) nr 659/1999.

5.4 Förenlighet vad gäller det stöd som beviljats från den 1 januari 2004

5.4.1 Förenlighet enligt reglerna om statligt stöd till skydd för miljön

- (45) Kommissionen har undersökt om det stöd som Frankrike, Irland och Italien beviljat från den 1 januari 2004 skulle kunna godtas såsom undantag från förbudet mot statligt stöd i artikel 87.1 i fördraget. Stödet utgörs av befrielse från energiskatt. Energiskatter tjänar inte bara som inkomstskälla för det allmänna utan syftar också till att minska energiförbrukningen och på så sätt skydda miljön. Gemenskapens riktlinjer 2001 för statligt stöd till skydd för miljön (nedan även kallade "riktlinjerna") innehåller regler om befrielse från miljöavgifter. Reglerna är bindande för kommissionen, av likabehandlings-, insyns- och rättssäkerhetsskäl.
- (46) För det stöd som beviljats från den 1 januari 2004 är punkterna 47–52 i avsnitt E.3.2 i riktlinjerna tillämpliga. Dessa punkter innehåller regler som gäller för allt driftsstöd i form av avgiftsnedsättning eller avgiftsbefrielse. Som anförs i skälen 73 och 74 i beslut 2006/323/EG kan punktskatter på mineraloljor betraktas som miljöskatter, de måste betraktas som befintliga skatter i den mening som avses i punkt 51.2 i riktlinjerna, de har betydande positiva effekter för miljöskyddet i den mening som avses i punkt 51.2 a i riktlinjerna och det kan hävdas att skattebefrielserna beslutades i samband med att punktskatterna infördes. Bestämmelserna i punkt 51.1 i riktlinjerna kan alltså tillämpas, i enlighet med punkt 51.2 i riktlinjerna.
- (47) Enligt punkt 51.1 får befrielse från miljöavgifter tillåtas under en tioårsperiod. Efter tioårsperiodens utgång kan medlemsstaterna, i överensstämmelse med punkt 23 i riktlinjerna, till kommissionen anmäla att de önskar förlänga åtgärderna. Kommissionen kan då vid sin analys tillämpa samma synsätt som vid sin första prövning, samtidigt som den beaktar de positiva resultat i miljöhanseende som uppnåtts genom att miljöavgifterna införts. Den irländska och den italienska skattebefrielse som behandlas här har beviljats sedan 1993, den franska sedan 1997. Åtgärderna har alltså varit i kraft i mer än 10 år.
- (48) Ingen av de tre medlemsstaterna bekräftade eller förnekade att skattebefrielsen skulle tillämpas också efter den 31 december 2006. Ingen av dem har uppgett att det existerar någon annan frist för skattebefrielsen än den 31 december 2006, vilket enligt gemenskapens skattelagstiftning inte är en bindande frist eftersom skattebefrielsen inte omfattas av direktiv 2003/96/EG. Ingen har heller anmält en förlängning av åtgärden enligt riktlinjerna. Det verkar inte heller finnas någon bestämmelse om någon sådan frist i deras respektive skattelagstiftning. Kommissionen anser att de omständigheter som avses i punkt 23 i riktlinjerna fortfarande är för handen i det här fallet. Kommissionen kan därför med stöd av punkt 51.1 i riktlinjerna tillåta fortsatt stöd, men endast på villkor att giltighetstiden begränsas till högst 10 år.
- (49) Villkoren för att tillämpa punkt 51.1 a i riktlinjerna är inte uppfyllda, och därför kan endast punkt 51.1 b tillämpas i detta fall (se vidare skäl 75 i beslut 2006/323/EG).
- (50) Sedan den 1 januari 2004 omfattas beskattning av mineraloljor avsedda för dubbel användning, för andra ändamål än som bränsle samt mineralogiska processer inte längre av några harmoniserade gemenskapsåtgärder. Skattebefrielserna rör därför, sedan nämnda datum, nationella skatter som införts i avsaknad av en gemenskapsskatt, i den mening som avses i punkt 51.1 b andra strecksatsen i riktlinjerna. Där föreskrivs att företag som beviljats skattebefrielsen likväl skall betala en "betydande del" av den nationella skatten. Skälet är att de skall ha ett incitament till att förbättra sina resultat i miljöhanseende. Detta framgår av ordalydelsen i punkt 51.1 b första strecksatsen i riktlinjerna, som innebär att nedsättningar av en harmoniserad skatt kan godkännas om stödmottagaren betalar mer än gemenskapens minimibelopp, "för att uppmuntra företagen att vidta åtgärder för att förbättra miljöskyddet". Detta gäller också om den nationella skatten är mycket högre än motsvarande skatter i (vissa) andra medlemsstater, vilket var

fallet för Italiens del. Av kommissionens beslutspraxis⁽²¹⁾ framgår att i regel 20 % av den nationella skatten eller gemenskapens minimisats (15 euro per ton) för andra energianvändningar – energianvändningar som omfattas av tillämpningsområdet för direktiv 2003/96/EG – kan betraktas som en betydande del, även om gemenskapens minimisats inte gäller för energianvändningen ifråga. Kommissionen anser därför att skattebefrielsen kan anses förenlig med den gemensamma marknaden endast till den del den överstiger 20 % av den nationella skatten eller 15 euro per ton, beroende på vilket som är lägst. Den del av skattebefrielsen som understiger 20 % av den nationella skatten eller 15 euro per ton utgör oförenligt stöd.

5.4.2 Stödets förenlighet enligt artikel 87.3 a i fördraget och enligt andra bestämmelser

- (51) Stödet kan inte anses förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.3 a i fördraget och det omfattas inte av undantagen i artikel 87.2 och 87.3 i fördraget. Skälen för detta har redovisats i skälen 78–81 och 82–86 i beslut 2006/323/EG.
- (52) Bedömningen bör baseras på avsnitt E.3.2 i riktlinjerna för statligt stöd till skydd för miljön, eftersom reglerna i det avsnittet beaktar ekonomiska faktorer, särskilt risken för försämrade internationell konkurrenskraft genom att skatten ifråga inte är harmoniserad på gemenskapsnivå, och till och med medger fullständig skattebefrielse för vissa företag förutsatt att de ingår ett avtal med den berörda medlemsstaten om att de skall förbättra sina resultat när det gäller att skydda miljön. I de fall som behandlas här har det emellertid inte ingåtts några sådana avtal och fullständig skattebefrielse enligt punkt 51.1 a i riktlinjerna kan alltså inte motiveras. Av de uppgifter om aluminiummarknaderna som ställts till kommissionens förfogande framgår dock att en betydande del av stödet bör tillåtas. Detta kan, som konstateras ovan, motiveras enligt punkt 51.1 b i riktlinjerna för statligt stöd till skydd för miljön, med hänvisning till det samlade positiva resultat som har uppnåtts när det gäller att förbättra miljön genom att skatten ifråga införts. Tillståndet förutsätter emellertid att stödmottagaren betalar mer än gemenskapens minimibelopp eller en betydande del av den nationella skatten. Detta anses nödvändigt för att företagen skall ha ett incitament till att förbättra sitt miljöskydd. Det finns ingen grund för att åberopa andra bestämmelser i andra meddelanden från kommissionen vad beträffar den del av stödet som inte kan anses vara förenlig enligt riktlinjerna för statligt stöd till skydd av miljön.

⁽²¹⁾ Se t.ex. kommissionens beslut av den 30 juni 2004 i ärende C42/2003 (EUT L 165, 25.6.2005, s. 21), beslut av den 13 februari 2002 i ärende N449/01 (EGT C 137, 8.6.2002, s. 24), beslut av den 11 december 2002 i ärende N74/A/2002 (EUT C 104, 30.4.2003, s. 9) och beslut av den 11 november 2001 i ärendena NN3A/2001 och NN4A/2001 (EUT C 104, 30.4.2003, s. 10). Dessa ärenden är särskilt relevanta, eftersom de gällde befrielse från energiskatt. En antydan om vad kommissionen kan betrakta som en för låg andel finns i kommissionens beslut om delåterbetalning av spillvattensavgift i Danmark, beslut av den 3 april 2002 i ärende NN30/A-C/2001 (EGT C 292, 27.11.2002, s. 6).

- (53) Eftersom stödet inte kan förklaras vara förenligt med den gemensamma marknaden på några andra grunder, kan endast det stöd som följer riktlinjerna för statligt stöd till skydd för miljön (se skäl 50) anses vara förenligt.

6. ÅTERKRAV AV OFÖRENLIGT STÖD

- (54) När kommissionen fattar ett negativt beslut om olagligt stöd måste den enligt artikel 14.1 i förordning (EG) nr 659/1999 ålägga den berörda medlemsstaten att vidta alla nödvändiga åtgärder för att återkräva stödet från mottagaren.
- (55) I skälen 95–100 i beslut 2006/323/EG förklaras varför principen om berättigade förväntningar och rättssäkerhetsprincipen eller någon annan allmän princip i gemenskapslagstiftningen hindrar att det olagliga och oförenliga stöd som beviljades till och med den 2 februari 2002 återkrävs från stödmottagarna. I skälen 101 och 102 i samma beslut förklaras varför dessa principer inte hindrar återkrav av olagligt och oförenligt stöd som beviljades mellan den 3 februari 2002 och den 31 december 2003. Argumenteringen i dessa senare skäl är tillämpliga också på det stöd som beviljats från den 1 januari 2004.
- (56) Beredningen och antagandet av direktiv 2003/96/EG kan inte ha gett upphov till berättigade förväntningar hos stödmottagarna. Inte heller rättssäkerhetsprincipen hindrar återkrav. I skäl 32 i ingressen till direktivet hänvisas till medlemsstaternas skyldighet enligt artikel 88.3 i fördraget att anmäla statligt stöd och anförs följande: "Detta direktiv föregriper inte utgången av eventuella förfaranden för statligt stöd som kan inledas enligt artiklarna 87 och 88 i fördraget." Det som sägs i skäl 32 om eventuella förfaranden för statligt stöd som *kan* inledas ("any future State aid procedure") kan inte tolkas som ett godkännande av stöd som omfattas av ett förfarande som redan hade inletts när direktivet antogs. Samma formulering fanns i själva verket redan i skäl 6 i ingressen till beslut 2001/224/EG genom vilket undantagens giltighetstid förlängdes till och med utgången av 2006. Av den motivering som åtföljer kommissionens förslag till det beslutet⁽²²⁾ framgår att förslaget bland annat syftar till en förlängning med två år av giltighetstiden för 14 undantag för vilka det krävs en fördjupad undersökning, särskilt i förhållande till reglerna om "statligt stöd". Kommissionen anför i motiveringen vidare följande: "Ingenting i det här beslutet befriar medlemsstaterna från deras skyldighet att i enlighet med artikel 88 i fördraget till kommissionen anmäla alla planerade statliga stödåtgärder. Sådana anmälningar skall granskas i enlighet med artikel 87 i fördraget". Det kan nämnas att kommissionen redan sommaren 2000 uppmanade medlemsstaterna att anmäla åtgärderna.

⁽²²⁾ KOM(2000) 678.

- (57) Skäl 22 i ingressen till direktiv 2003/96/EG lyder som följer: "Energiprodukter bör i huvudsak omfattas av en gemenskapsram när de används som bränsle för uppvärmning eller motorbränsle. Det är därför i överensstämmelse med skattesystemets natur och logik att inte låta reglerna omfatta dubbel användning av energiprodukter och användning av sådana till annat än bränsle samt mineralogiska processer. [...]". Även om skäl 22 inte hänvisar till artiklarna 87 och 88 i fördraget kan det inte tolkas som att det begränsar begreppet statligt stöd sådant det definieras i artikel 87.1 i fördraget. Begreppet "allmänna åtgärder" har förklarats i ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar. Där anförs följande: "I denna fråga måste situationen i varje enskild medlemsstat analyseras för att slå fast vilket allmänt punktskattesystem som är tillämpligt på nationell nivå⁽²³⁾." Arbetsdokumentet behandlades vid ett möte i rådets arbetsgrupp den 14 november 2002. I dokumentet förklaras också på vilka villkor stöd i form av skatteåtgärder kan anses vara förenligt med den gemensamma marknaden. I protokollet från rådets möte den 27 oktober 2003, där direktiv 2003/96/EG antogs, hänvisas uttryckligen till de förklaringar som hade lämnats vid mötet i rådets arbetsgrupp den 14 november 2002.
- (58) Även om "dubbel användning av energi" inte faller inom tillämpningsområdet för direktiv 2003/96/EG ges medlemsstaterna genom direktivets artikel 18 tillstånd att fortsätta att tillämpa de skattebefrielser som anges i bilaga II till direktivet. Bilagan upptar bland annat de tre skattebefrielser som detta beslut gäller. Tillståndet gäller under den tid som fastställdes när giltighetstiden senast förlängdes, dvs. till och med den 31 december 2006. Det är emellertid inte fråga om ett tillstånd enligt reglerna för statligt stöd – sådana tillstånd är kommissionens behörig att handlägga. Detta visar emellertid den potentiella betydelsen av skäl 32. Medlemsstaternas och stödmottagarnas argument om att rådets tillstånd gäller före förfarandena om statligt stöd är inte korrekt.
- (59) När direktiv 2003/96/EG antogs anförde kommissionen och rådet i ett gemensamt uttalande att "kommissionen bör göra sitt yttersta för att se till att de åtgärder som medlemsstaterna vidtar i enlighet med de skattenedsättningar och skattebefrielser som anges i detta direktiv kommer att anses vara förenliga med bestämmelserna för statligt stöd". Kommissionen måste naturligtvis handla inom ramen för gällande regler för statligt stöd, i detta fall särskilt riktlinjerna för statligt stöd till skydd för miljön. Uttalandet ovan är i alla händelser inte tillämpligt på de skattebefrielser som detta beslut gäller, eftersom de inte faller inom direktivets tillämpningsområde.
- (60) Varken i direktiv 2003/96/EG, arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar eller det gemensamma uttalandet av kommissionen och rådet har det bekräftats att något oförenligt statligt stöd inte föreligger. Det bör erinras om att kommissionen hade inlett förfarandet enligt artikel 88.2 och samtliga berörda parter hade kunnat be kommissionen fatta ett slutgiltigt beslut. I och med att ett förfarande enligt denna artikel hade inletts kunde det inte längre finnas några (eventuella) berättigade förväntningar om frånvaron av oförenligt stöd.
- (61) Beslut 2001/224/EG och tidigare rådsbeslut om skattebefrielserna var inte beslut ifråga om statligt stöd. Kommissionen har i själva verket länge uttryckt tvivel om att skattebefrielserna skulle vara förenliga med reglerna om statligt stöd.
- (62) Vad beträffar undersökningens längd i det här fallet ansåg kommissionen att det var nödvändigt att avvakta antagandet av direktiv 2003/96/EG och att förlänga förfarandet, vilket skedde genom beslut 2006/323/EG, så att den kunde få synpunkter från medlemsstaterna på situationen hos var och en av dem efter införlivandet av direktiv 2003/96/EG, som öppnade flera olika möjligheter. En "omdömesgill ekonomisk aktör" bör i alla händelser vara medveten om att ifall en undersökning har inletts om olagligt stöd och undersökningen visar att stödet är oförenligt med fördraget, så leder detta nästan ofrånkomligen till att kommissionen kommer att kräva tillbaka stödet. Om medlemsstaterna och stödmottagarna hade velat överväga alternativa investeringar eller alternativa åtgärder för att följa riktlinjerna om statligt stöd till skydd för miljön, skulle de ha kunnat be kommissionen slutföra förfarandet snabbare.
- (63) Därför kan stödmottagarna inte ha några berättigade förväntningar om att det oförenliga stöd som beviljades efter den 31 december 2003 inte kommer att återkrävas. Återkrav hindras inte heller av hänsyn till rättsäkerhetsprincipen.

7. AVBRYTANDE AV UTBETALNINGAR AV FÖRENLIGT STÖD

- (64) I sin dom i mål C-355/95P, Textilwerke Deggendorf GmbH (TWD) mot kommissionen, fastställde domstolen att "när kommissionen prövar huruvida ett stöd är förenligt med den gemensamma marknaden skall den ta hänsyn till alla relevanta faktorer, däri inbegripet, i förekommande fall, de förhållanden som redan har bedömts i ett tidigare beslut, liksom de skyldigheter som enligt detta föregående beslut åläggs en medlemsstat". Enligt domstolen kan ett nytt stöds förenlighet vara beroende av förekomsten av ett tidigare olagligt stöd som inte har återbetalats, eftersom stödets kumulerade verkan skulle kunna leda till en betydande snedvridning av konkurrensen på den gemensamma marknaden. När kommissionen undersöker om ett statligt stöd är förenligt med den gemensamma marknaden har den alltså befogenhet att beakta såväl den kumulerade verkan av det stödet och ett tidigare beviljat stöd som det faktum att det tidigare beviljade stödet inte har återbetalats⁽²⁴⁾.
- (65) När kommissionen bedömer en ny statlig stödåtgärd beaktar den därför, i enlighet med denna rättspraxis, den omständigheten att stödmottagarna kanske inte har följt tidigare kommissionsbeslut där de åläggs att betala tillbaka tidigare beviljat olagligt och oförenligt stöd. Kommissionen

⁽²³⁾ Se fotnot 17.

⁽²⁴⁾ REG 1997, s. I-2549, punkterna 25–27.

undersöker i sådana fall vilka verkningar för stödmottagarna som det nya stödet och de tidigare beviljade oförenliga stöd som ännu inte återbetalats fått tillsammans.

- (66) Frankrike, Irland och Italien har i praktiken ännu inte återkrävt det stöd som förklarades vara oförenligt i kommissionens beslut 2006/323/EG ⁽²⁵⁾. De belopp som skall återkrävas uppgår enligt medlemsstaternas beräkningar till 786 668 euro, 8 095 881,43 euro respektive 6 612 489,02 euro, exklusive ränta. I det här beslutet konstateras att oförenligt stöd har beviljats under ytterligare en period. Även detta stöd bör återkrävas. Kumuleringen av de stödbeloppen med nya stödbelopp i form av förenligt stöd skulle leda till fortsatt konkurrenssnedvridning i en omfattning som skulle strida mot det gemensamma intresset. Inga argument har framförts som anses kunna rättfärdiga en sådan snedvridning. Alla utbetalningar av förenligt stöd enligt skäl 50 bör därför upphöra till dess att allt oförenligt stöd har återkrävts från stödmottagarna.

8. SLUTSATS

- (67) Kommissionens slutsats är att den befrielse från punktskatt på tjock eldningsolja avsedd att användas vid framställning av aluminiumoxid som Frankrike, Irland och Italien har beviljat från den 1 januari 2004 utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i fördraget. Stödet är delvis oförenligt med den gemensamma marknaden eftersom stödmottagarna inte betalar en betydande del av skatten. Till den del skattebefrielsen överstiger 20 % av den skatt som annars skulle ha betalats eller 15 euro per ton, beroende på vilket som är lägst, kan den anses vara förenlig med den gemensamma marknaden, förutsatt att befrielsen beviljas under högst tio år; därefter måste frågan om stödets förenlighet prövas på nytt. Till resterande del bör stödet förklaras vara oförenligt med den gemensamma marknaden.
- (68) Frankrike, Irland och Italien bör anmodas att vidta alla nödvändiga åtgärder för att återkräva stöd som har betalats ut från den 1 januari 2004.
- (69) Frankrike, Irland och Italien bör anmodas att avbryta tillämpningen av skattebefrielsen till dess att det stöd som enligt beslut 2006/323/EG och detta beslut förklarats vara oförenligt med den gemensamma marknaden har återkrävts från stödmottagarna.
- (70) De franska, irländska och italienska myndigheterna bör omedelbart skicka en kopia av detta beslut till stödmottagarna.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den befrielse från punktskatt på tjock eldningsolja avsedd att användas vid framställning av aluminiumoxid som Frankrike,

⁽²⁵⁾ Beslutet har överklagats hos förstainstansrätten, men enligt artikel 232 i EG-fördraget skall överklagandet inte hindra verkställighet.

Irland och Italien har beviljat från den 1 januari 2004 utgör statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i fördraget.

Artikel 2

Det stöd som avses i artikel 1 är förenligt med den gemensamma marknaden i den mån som stödmottagaren betalar minst 20 % av den punktskatt som de annars skulle behöva betala eller den minimiskattesats som fastställs i direktiv 2003/96/EG (15 euro per ton), beroende på vilket som är lägst, under förutsättning att stödets giltighetstid uppgår till högst 10 år.

Artikel 3

Det stöd som avses i artikel 1 är oförenligt med den gemensamma marknaden i den mån som stödmottagaren inte betalar minst 20 % av den punktskatt som de annars skulle behöva betala eller gemenskapens minimiskattesats (15 euro per ton), beroende på vilket som är lägst.

Artikel 4

1. Frankrike, Irland och Italien skall vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att återkräva det stöd som avses i artikel 3 och som olagligen ställts till stödmottagarnas förfogande.

2. Stödet skall återkrävas utan dröjsmål och i enlighet med förfarandena i nationell lagstiftning, förutsatt att dessa förfaranden gör det möjligt att omedelbart och effektivt verkställa detta beslut.

3. De belopp som skall återkrävas skall inkludera ränta från och med den dag då det olagliga stödet ställdes till stödmottagarens förfogande till och med den dag då det återbetalas. Räntan skall beräknas som sammansatt ränta ("ränta på ränta") enligt bestämmelserna i kapitel V i kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 ⁽²⁶⁾.

4. Frankrike, Irland och Italien skall upphöra med alla utbetalningar av utestående stöd av det slag som avses i artikel 3, med verkan från och med dagen för delgivningen av detta beslut.

5. Frankrike, Irland och Italien skall se till att detta beslut genomförs inom fyra månader från dagen för delgivningen av beslutet.

Artikel 5

Frankrike, Irland och Italien skall avbryta utbetalningen av sådant stöd som avses i artikel 2 till stödmottagare som ännu inte, med ränta, återbetalat det stöd som genom beslut 2006/323/EG förklarats vara oförenligt med den gemensamma marknaden, liksom utbetalningen av sådant stöd som avses i artikel 3 i det här beslutet i den mån det olagligen ställts till stödmottagarnas förfogande.

⁽²⁶⁾ EUT L 140, 30.4.2004, s. 1.

Artikel 6

1. Frankrike, Irland och Italien skall hålla kommissionen underrättad om framstegen i de nationella förfarandena för att genomföra detta beslut, till dess att dessa slutförts.

2. Frankrike, Irland och Italien skall inom två månader från delgivningen av detta beslut underrätta kommissionen om det totala belopp som kommer att återkrävas från stödmottagarna. De skall för det ändamålet använda den tabell som finns i bilagan och i tabellen ange både huvudbelopp och ränta. Dessutom skall de inom samma frist också överlämna en detaljerad redogörelse till kommissionen för de åtgärder som har vidtagits eller kommer att vidtas för att följa beslutet. Vidare skall de inom samma frist till kommissionen översända samtliga handlingar som visar att stödmottagarna har anmodats att betala tillbaka stödet.

3. Frankrike, Irland och Italien skall inom två månader från delgivningen av detta beslut översända bevis till kommissionen på att de har följt artikel 6.

4. Efter utgången av de frister som nämns i punkterna 2 och 3 skall Frankrike, Irland och Italien på anmodan av kommissionens överlämna en rapport om de åtgärder som har vidtagits eller kommer att vidtas för att följa detta beslut. Rapporten skall också innehålla detaljerade uppgifter om de stödbelopp och räntebelopp som redan har återkrävts från stödmottagarna.

Artikel 7

Detta beslut riktar sig till Republiken Frankrike, Republiken Irland och Republiken Italien.

Utfärdat i Bryssel den 7 februari 2007.

På kommissionens vägnar

Neelie KROES

Ledamot av kommissionen

BILAGA

Upplysningar om mottaget stöd, stöd som skall återkrävas och stöd som redan återkrävts (*)

Stödmottagarens namn och adress	Mottaget stödbelopp totalt enligt stödordningen	Stödbelopp totalt som skall återkrävas (kapitalbelopp)	Redan återkrävt stödbelopp, totalt	
			Kapitalbelopp	Ränta på återkrävt belopp

(*) I miljoner i nationell valuta.